Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 165 (6. 654) 1988 йил 19 июль, сешанба. Баҳоси 3 тийин

МАРКАЗИЙ ГАЗЕТАЛАР САҲИФАЛАРИДА

⊙ «Европа ва бутун дунё манфаатини кўзлаб» — «Правда» газетасининг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

⊙ 18 июль куни Кремлда ўртоқ А. А. Громико раислигида бўлиб ўтган СССР Олий Совети Президиумининг мажлиси ҳақида хабар берилган. Президиум Арманистон ССР ва Озарбайжон ССР Олий Советларининг Тоғли Қорабоғ ҳақидаги қарорларига доир масалани кўриб чиқди. Мажлис материаллари ва СССР Олий Совети Президиуми мазкур масала юзасидан қабул қилган қарор матбуотда эълон қилинади.

«Уй-жой қурилиши» программаси—амалда

НАВБАТДАГИЛАР КУТИШМОҚДА, УЧАСТКАЛАР ЭСА БЎШ ТУРИБДИ

ТОШКЕНТДА ЯККА ТАРТИБДА УЙ-ЖОЙ ҚУРИШНИ ТЕЗРОҚ ТИКЛАШ КЕРАК

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг топономик комиссияси Тошкентнинг ҳали қурилмаган уй-жой массивидаги иккита кўчага ном қўйиш ҳақида топшириқ олди. Шаҳар четида якка тартибда уй қуриш учун 822 та участка ажратилди. Якка тартибда уй-жойлар, кўплаб қуриладиган янги кўчалар, районлар шу ерда бунёд этилади.

Республика пойтахтида йигирма йилдан буён якка тартибда уй қуриш учун участка ажратилмаётган эди. «1988 йилдан бошлаб ишлаб чиқилган лойиҳа асосида Тошкентда уй-жой майдони 120 квадрат метргача якка тартибда уй қуришга рухсат этилсин» деган ҳужжат тасдиқланди.

Бу ҳужжат қабул қилинишини кўпдан буён кутмоқда эдилар. Шаҳар ижроия комитети Тошкентнинг иқлим шароитини ҳам, халқнинг ҳовлили уйда яшашга интилишини ҳам, минглаб одамларнинг анъанавий яшашга, яъни фарзандлари, невара-чеваралари билан бирга яшашга интилишларини ҳам ҳисобга олди.

Тошкентликларга уй қуриш учун ерни Калинин райони манзарали боғдорчилик совхози территориясидан ажратди. Ҳар бир участка олти сотихдан иборат. Келгусида—совхоз бу ердан янги майдонга ўтгач, участкалар сони икки мингтага етади.

А. Расулов, Х. Иброҳимов, Б. Толиповалар оилалари участка олган дастлабки бахтиёр оилалардир... Улар ҳозирча Қоратош массивидаги гувала уйларда яшамоқдалар, бу уйлар бузилиши керак. Улар кўп қаватли уйда яшашни хоҳламадилар. Мана энди ўзлари уй қуриб олишлари мумкин.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида участка олиш учун... 14 оила ҳужжатларини топширди, деб хабар беришди.

Атиги 14 тами? Бу рақамни эшитиб, ажабланмай иложингиз йўқ. Шаҳар ижроия комитети уй-жойларни ҳисобга олиш, тақсимлаш ва якка тартибда қурилган уйларни назорат қилиш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари А. Юнусов мазкур фактни бундай изоҳлади:

— Корхона ва ташкилотларнинг раҳбарларидан, касаба союзлари ва район ижроия комитетларидан участкага берилган буюртмалар шаҳар ижроия комитетида кўплаб тўпланиб қолди. Улар участка олишни хоҳловчиларни рўйхатга олиб, бу ҳақда хат ёзишган. Уй қуришни хоҳловчилар сон мингта. Аммо участкалар тақсимлаш аризаларга эмас, балки навбатда турувчиларнинг ҳужжатларини тўғри расмийлаштиришга қараб қолмоқда.

Ғалати вазият вужудга келди: истаган кишиларнинг ҳаммаси навбатга ёзилаверган. Орзиқиб кутилган участкалар афсонадан реалликка айланганда эса, навбатда турганлар составининг ўзини аллақачон амалдаги қоидаларга мувофиқлаштириш зарурлиги маълум бўлиб қолди.

Ким уй қуришга ҳақли? Кимнинг оиласи камида беш кишидан иборат бўлиб, уларнинг ҳар бирига 7 квадрат метрдан кам жой тўғри келса, Тошкентда пропискадан ўтганига камида беш йил бўлса ва шунча вақт бир жойда ишлаган бўлса якка тартибда уй қура олади. Якка тартибда уй қурувчи участка ажратиб берилгандан кейин бир ой ичида ўзи яшаб турган квартирани топширишга тайёр бўлса, унга имтиёзли ҳуқуқ берилади...

Қандай кошоналар қуриш мумкин? Архитектура ва планлаштириш Бош бошқармасида бир ва икки қаватли типовой коттежларнинг тайёр лойиҳалари буюртмачиларни кутмоқда. Агар қурилишга пул етмаса, банкдан узоқ муддатга арзимаган процент билан 20 минг сўм қарз олиш мумкин. Агар ўзингиз уй қуришни билмасангиз, қурилиш ташкилотлари ва кооперативлар хизматидан фойдаланишингиз мумкин.

Тошкент якка тартибда уй қуришга участкалар ажратилишини жуда узоқ кутди. Янги кўчаларда янги уйлар қўзиқориндек тез пайдо бўлиши кутилган эди. Лекин ҳозирча кўчалар ҳам, уйлар ҳам йўқ.

Меҳнат коллективларининг раҳбарлари, навбат кутиб турганларнинг ўзлари ҳам нималарни ўйлаётганликларини тушуниш қийин. Уй қуришни хоҳлайсизми? Ундай бўлса навбатни тартибга солинг. Участка олишни хоҳлайсизми? Шаҳар ижроия комитетига ҳужжатларингизни топширинг. Бу ерда ўзимизнинг имиллашимиздан бошқа ҳеч ким ва ҳеч нарса айбдор эмас.

Участкалар эса ҳозирча бўш турибди.

Н. ШУЛЕПИНА,
ЎзТАГ мухбири.

ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

Ҳалолликка қасида

[Жа]XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига баҳо бери[ла]диган бўлса мен шундай деган бўлардим. Ҳақиқатан ҳам, мамлакатимиз кейинги ўн йиллар давомида бундай қизғин, очиқ-ойдин баҳсу мунозарага айланган жонли йиғинни эслолмайди. Конференция жараёни ҳам, материаллар ҳам, Резолюциялар ҳам ижтимоий ҳаётимизда том маънода янгилик бўлди. Коммунистлар ўз кўнгилларидагини тортинмай, қимтинмай айтишди. Бу мўътабар йиғинда шахсий фикр, ҳалоллик ва қуюнчакликнинг кўрсатма устидан тантана қилганининг гувоҳи бўлдик. Булар бари кўнгилдаги гаплар. Энди мақсадга ўтайлик.

Менга қаттиқ таъсир қилгани, мени қувонтиргани бюрократизмга қарши кураш бўйича Резолюция қабул қилингани бўлди. Тарихда ҳам, бирон партия тарихида, бирон йиғинда ҳали бунақа қарор ҳам, бунақа Резолюция ҳам қабул қилинган эмас. Сабаби, шахсга сиғиниш даврининг иллатлари жамиятимизда турғунлик йилларини келтириб чиқарди, турғунлик йиллари эса ўз навбатида шундай салбий ҳодисаларга йўл очиб бердики, шулардан бири бюрократизмдир. Бу ҳам томир ёйган иллат эди ва партиямизнинг олий анжумани бу ҳақда Резолюция қабул қилиб жуда тўғри иш қилди. Бу — элнинг, одамларнинг кўнглидаги гап. Энди ҳамма ғайрат-шижоат ана шу иллатни жамиятимиздан таг-томири билан суғуриб ташлашга, конференция қарорларини ҳаётга жорий этишга қаратилмоғи керак.

Албатта, бюрократнинг пешанасига «Мен бюрократман» [деб] ёзиб қўйилмайди. Унинг битта белгиси бор: у умумий ишга, равнақ ва фаровонлик ишига халал беради, иззаттаталаблик қилади, ҳаволаниб туради. Бундайлар учун бировларнинг дарди бир пул, жамият, келажак масалалари бундай зотларни қизиқтирмайди. Демоқчиманки, истиқбол йўлида бундай тўсиқлардан қанча тезроқ қутулсак шунча соз.

Ва яна мени қувонтирган нарса — миллатлараро муносабатларга алоҳида эътибор берилгани бўлди. Мен дўстлик, қардошлик тарафдориман. Ўзим неча йиллардан бери ўзбек тупроғида яшаб, унинг қуёши, ҳавосидан баҳраманд бўлиб келяпман. Ўзбек дўстларим, ҳамкасбларим жуда кўп. Ҳеч қачон миллат талашган эмасмиз. Бироқ миллатлараро муносабатларда ҳам баъзи камчиликларга йўл қўйилгани маълум бўлиб қолди.

Шу жиҳатдан мен бу масаладаги Резолюцияни тўла қўллаб-қувватлайман. Энг муҳими — шу муаммоларни амалга оширадиган, ҳал этадиган вақт келди.

А. МАРКОВ,
«Главташкентстрой»нинг 153-трести бригадири.

«МЕҲНАТ»НИНГ ДАСТЛАБКИ МАҲСУЛОТИ

Тошкентдаги электротехника заводида ташкил этилган «Меҳнат» кооперативининг дастлабки маҳсулоти Ўзбекистон пойтахти савдо тармоғига чиқарилди. Кооператив чиқитларидан тайёрланган газ плиталари панжараси, гиламларни илиш учун халқа ҳамда рўзғорда керак бўладиган бошқа металл буюмлар завод кассасини бойитишга ёрдам беради. Бу ерда тез орада резина ва пластмассадан буюмлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш режалаштирилди. Иқтисодчилар заводда ташкил этилаётган кооперативлар ишлаб чиқариш қувватлари ва хом ашёдан бирмунча самаралироқ фойдаланишда корхонага ёрдам беришини ҳисоблаб чиқдилар.

(ТАСС).

ЗАМОНДОШИМИЗ

Қандиллар нур сочганда

Муҳаббатнинг «Ташэлектробытприбор» заводига ишга келганига бор-йўғи 3 йил бўлди. Шаҳримиздаги 232-мактабни битириши билан ишчилик касбини танлади. Ҳаммаҳалласи Маъзума Шокированинг гаплари бу қарорга келишига сабаб бўлди. Уйдагилар ҳам Муҳаббатни танлаган йўлидан айнитгилари келмадими, ҳайтовур:

— Ўзинг биласан, — деб қўяқолишди.

Лекин онаси Муҳтарама опа заводга келиб, иш шароитлари билан танишди. Кўнгли тўлди. Қизининг аҳдидан мамнун бўлди.

Заводда у Мавжуда Маннонова бошчилик қилаётган бригадага аъзо бўлди. Истараси иссиқ, қуралай кўзлари доимо кулиб турадиган бу қизни ҳамма ёқтириб қолди.

— Маъмура опа,— деди бригада бошлиғи, — шу синглимизни сизга топширсак, нима дейсиз?

— Майли,— рози бўлди Маъмура опа, кейин тўсатдан сўраб қолди: — Нега ишчилик касбини танладинг? Ўқишингнинг мазаси йўқми?

— Йў-ўқ,— деди Муҳаббат, — яхши ўқирдим. Мен... мен... Ишчи бўлсам ёмонми?

Маъмура опа кулди.

— Нега ёмон бўлар экан? Мен фақат кўнглингдаги ниятинг қатъийми-йўқми билмоқчи эдим. Билиб қўй, касбингни севсанг, уни эъзозласанг ҳаётда барака топасан.

Муҳаббатга дастлаб бошқача туюлган бу сўзларнинг асл маъноси бир неча ой ўтгандан кейин маълум бўлди. У илк марта мустақил йиғган қандилни кўз-кўз қилиб, барчага мақтангиси келди.

Биринчи мустақил иш меваси. Ҳа, нима бўлибди, дейдиганлар ҳам топилади. Биринчи маҳсулот, таъбир жоиз бўлса, биринчи фарзанд каби ардоқлидир. У ишчининг келажакдаги йўлини белгилаб ҳам беради.

Муҳаббат Исроилова ўтган уч йил ичида заводда нималарни ўрганди? Энг аввало, ишчи сўзининг маъносини англади. Ишчи номи қанчалар улуғлигини юрак-юракдан ҳис этди. Сўнгра ҳалол меҳнат қилган кишига бахт эшиклари ҳамиша очиқлигига ишонч ҳосил қилди. Ҳунар эгаси бўлди. 3-цех ишчилари орасида моҳир йиғувчи сифатида обрў топди. Кечагина шогирд бўлган қиз бугун устози билан мусобақадош. Устозининг ишончини оқлади.

Кечқурун ишдан қайтасиз. Қуёш уфққа бош қўйгандан кейин, оқшом туша бошлайди. Дарҳол хонангиздаги чироқни ёқасиз. Девордаги гулли қоғозларда мўъжазгина қандилдан таралган нурлар ўйнайди. Хонангиз ёп-ёруғ. Кўнглингиз равшан тортади.

Қандилга қараганингизда, унинг чароғон нурларидан баҳраманд бўлганингизда қўли гул ишчиларни эслаб, раҳмат айтишни унутманг. Чунки ҳар бир қандилда Муҳаббат ва унинг дугоналарининг қалб қўри бор.

Т. УБАЙДУЛЛАЕВ.

●СУРАТДА: илғор йиғувчи Муҳаббат Исроилова.
Т. Каримов фотоси.

Ёшлар ҳаётидан

«Дўстлик—88»

Тошкент Давлат университети қошида тузилган студентлар интернационал отрядининг аъзолари ўз лагерларини ана шундай деб атадилар. Отряд ТошДУ билан бир қанча социалистик мамлакатлар олий ўқув юртлари ўртасида имзоланган шартномага мувофиқ ташкил этилди. Бу йил отряд составига Болгария, ГДР, Чехословакия, Югославиядан келган йигит-қизлар ва ҳар доимгидек, Тошкент студентлари— бўлажак биолог, математик, физик ва геологлар киришган. Университет ўзининг энг яхши ётоқхоналаридан бирини улар ихтиёрига бериб қўйди. Отряд аъзолари «Тошкент» ёғочсозлик ишлаб чиқариш бирлашмасида меҳнат қилишади.

Бошқа мамлакатлар студентларининг Ўзбекистонга келишидан мақсад, ўзларининг Совет Иттифоқидаги тенгдошлари билан елкама-елка туриб меҳнат қилишдангина иборат бўлиб қолмай, шу билан бирга улар биргаликда дам олишади. Интернационал отряднинг дам олиш программаси ниҳоятда бой бўлиб, унинг аъзолари шаҳардан ташқарига сафар қиладилар, Тошкент ижодкор ёшлари иштирокида кечалар, машҳур кишилар билан учрашувлар ўтказадилар, Ўрта Осиёнинг қадимий шаҳарлари— Бухоро ва Самарқанднинг диққатга сазовор жойлари билан танишадилар. Тошкентга ўз студентларини юборган мамлакатларнинг қурилиш майдонларида ўз навбатида ТошДУ йигит ва қизлари олий мактаблараро шартномага мувофиқ меҳнат қиладилар. Улар чет эллардаги тенгдошлари қандай меҳнат қилиб, ҳордиқ чиқараётганликларини кўрадилар. Тажриба шуни кўрсатадики, интернационал отрядда вужудга келган дўстлик йигит ва қизлар ўртасида узоқ вақт давом этади.

(ЎзТАГ).

Келинг, 88-йил ҳосили тақдирини биргаликда ўйлайлик!

Қишлоққа ёрдам: у қандай бўлиши зарур?

АНА шу савол билан биз «Тошкент оқшоми» газетасининг барча ўқувчиларига — ишчилар ва колхозчиларга, фаннинг барча соҳаларидаги олимларга ва амалиётчи мутахассисларга, корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг коллективларига мурожаат этаяпмиз.

Бугунги кунда қишлоқ шаҳар ёрдамига муҳтож эканлигини ҳаммамиз яхши биламиз. Турғунлик даври ва қайта қуришни ривожлантириш йўллари таҳлил этилган таниқли ёзувчилар, олимлар, иқтисодчиларнинг чиқишларида, газета ва журналлардаги мақолаларда қишлоқ хўжалигини тубдан юксалтириш зарурлиги ҳақида қайта-қайта гапирилди. Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси Озиқ-овқат программаси биринчи навбатда ҳал этилишининг, бу демак, қишлоққа шошилинч ёрдам беришнинг муҳимлигини бутун қатъият билан таъкидлади. Бу ёрдам атрофлича, давлатимизнинг қишлоқ хўжалиги маҳсулотларига эҳтиёжини тўла қондиришга қодир даражада бўлиши керак. Аммо бугун биз ана шу ёрдамнинг ҳосил йиғим-теримида шаҳарликларнинг оталиқ ёрдами билан боғлиқ бир жабҳасини оламиз холос.

Бутуниттифоқ XIX партия конференциясининг «Бюрократизмга қарши кураш тўғрисида»ги Резолюциясида «Энг муҳим хўжалик ва социал муаммоларни ҳал этиш вариантларини олимларнинг, жамоатчиликнинг экспертизасига, умумхалқ муҳокамасига ёки референдумларга қўйиш амалда жорий этилсин» деб таклиф этилади. Шундай экан, етиштирилган, далаларда етилиб турган бу йилги ҳосил йиғим-теримида шаҳарликларнинг қишлоққа ёрдами қандай бўлиши керак, деган масалани ҳозирдан муҳокама қилиб олайлик.

Сабзавот теримига, айниқса пахта йиғим-теримига йўлланган шаҳарликлар турмуш шароитининг ёмонлигидан, иш қониқарсиз ташкил этилганлигидан, расмиятчиликлар устидан қанчадан-қанча шикоят қилганликларини бир эслайлик. Энг муҳими қанча ёрдамчи сўрашган бўлса шунча одамни йўллаш керак эди. Улар далада қандай меҳнат қилишади — бу ҳеч кимни қизиқтирмасди. Бу ҳақда матбуот саҳифаларида ҳам — кўпроқ йиғим-терим мавсуми тугаганидан сўнг, шунчаки келажак мавсумга ўгитлар сифатида гапирилар эди. Аммо келгуси мавсумга қадар кўпгина муаммолар кескинлигини йўқотарди. Бунинг устига ҳеч қандай далилга асосланмаган «Бу йил шаҳарликларни пахтага жўнатишмас эмиш» деган миш-мишлар зўр бериб авж олдирилларди. Баъзан далил сифатида айрим расмий кишиларнинг ваъдаларини мисол келтиришарди. Лекин шунчаки истакни ҳақиқат деб талқин этишдан ҳожат нима: бу вазифаларни қишлоқ шаҳарликлар ёрдамисиз уддалай олмаслиги ҳаммага аёнку. Бу ҳақда ўйлаш, зарур шарт-шароитларни олдиндан яратиб қўйиш ҳақида ғамхўрлик қилиш яхши эмасми! Ана шунда шаҳарликлар далада бажонидил меҳнат қилишар, анча-мунча пул ҳам ишлаб топишарди.

Ўтган йиллар тажрибасидан шу нарса маълумки, бу борадаги эзгу истаклар ва ғайратли чақириқлар кам ёрдам беради. Аксинча, моддий манфаатдорлик меҳнатни тўғри ташкил этиш билан қўшиб олиб борилса, кутилган самарани бериши мумкин. Йиғим-терим ишлари даромадли бўлиши лозим. Йиғим-терим мавсуми қўшимча меҳнат ҳақи олиш мавсумига айланиши керак. Бутун дунёда аҳвол ана шундай — бу пайтларда ишсизлар учун ҳам иш топилади.

Одамларни моддий манфаатдорликка ҳар хил йўл билан қизиқтириш мумкин. Масалан, шаҳарликлар терган сабзавот ва меваларнинг бир қисмини бевосита даланинг ўзида бирмунча арзон нархларда уларга сотса бўлади. Шахсий транспорти бўлган кўпгина тошкентликлар, эҳтимол ишдан кейин, шанба ва якшанба кунлари бодринг, помидор, олма каби сабзавот ва меваларни теришда иштирок этиш, бутун ҳафтага етарли маҳсулотларни (сарҳил, бевосита даланинг ўзидан) ғамлаб қайтиш истагини билдиришган бўлармиди! Бундай сафарларни корхона ва ташкилотларнинг ўзи ҳам ташкил этса бўлади. Кабоб ҳам куймасди, сих ҳам... Шу йўл билан қанчадан-қанча куз ва қиш мавсумига картошка, тузлаш учун карам, олма ғамлаб олиш истагидагилар ҳам топилиб қоларди.

Албатта, шаҳарлик ҳашарчиларга арзон нархларда сотилган ёки иш ҳақи сифатида тўланган барча маҳсулотлар колхоз ва совхозларнинг планларида ҳисобга олиниши керак. Чунки, далаларда етиштирилган ноз-неъматларнинг дастурхонимизга қайси йўл билан—ҳосилнинг муайян бир қисмини нобуд бўлувчи тайёрлов базалари ва магазинлар орқали етказиб бериладими ёки бошқа йўл билан —тўғридан-тўғри даладанми — бунинг аҳамияти йўқ. Сўнгги вариантда йўқотишлар камроқ бўлади. Шу йўл билан ўз эҳтиёжларини қондирган одамлар магазин ва бозорларга бориб юришмайди. Бу демак, ҳосил йиғим-теримига, нобудгарчиликларнинг олдини олишга ҳисса қўшиш билан бирга улар бозорларда нархларнинг арзонлашишига муайян даражада таъсир кўрсатадилар.

Шаҳарликларнинг қишлоққа самарали ёрдам беришдан моддий манфаатдорлигини вужудга келтиришнинг кўринишлари ва усуллари чексиз. Завод ва фабрикалардан ўз ходимларини қишлоққа ёрдамга юборган корхона раҳбарлари кузда баҳона қилувчи йўқотишларни қоплаш усуллари ҳам сон-саноқсиз. Жумладан, корхонада қолганлар тегишли қўшимча ҳақ тўланса, ҳашарчилар корхонадагилар учун ҳам сотиладиган ҳосилни йиғиб-териб беришса, ўз нормаларидан ташқари ҳамкасбларининг ҳам нормаларини бажаришлари мумкин. Бошқача қилиб айтганда, қишлоққа ёрдам беришнинг ҳар икки томон учун фойдали кўринишларини изланишда ҳам шахсий, ҳам коллектив манфаатдорлик зарур. Шак-шубҳа йўқ, пахта йиғим-теримида ҳам моддий манфаатдорликнинг барча учун мақбул кўринишларини топиш мумкин. Ана шунда шаҳар қишлоққа камроқ одамларни йўлларди, улар эса кўпроқ ва яхшироқ меҳнат қилишарди.

Шаҳарнинг қишлоқ туфайли бунёд бўлганлигини биз ҳеч қачон унутмаслигимиз керак. Фарзандлар ота-она олдида қарздор бўлганидек, шаҳар ҳам қишлоқ олдида қарздордир. Фақат биргина фарқи бор: вояга етган фарзандлар ота-онанинг ёрдамисиз ҳаёт кечириши мумкин, шаҳар эса қишлоқсиз ҳаёт кечиролмайди. Ҳаммамиз яхшироқ яшашимиз, дастурхонимиз янада тўкин бўлиши учун, табиий газламалар ва бошқа табиий маҳсулотлар мўл-кўл бўлиши учун қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ҳар томонлама ривожлантириш ҳақида, қишлоқнинг гуллаб-яшнаши ҳақида тинмай ғамхўрлик қилиш лозим. Бунинг учун фанимиз, саноатимизнинг барча тармоқлари кўп йиллар ғайрат билан меҳнат қилиши керак. Инсон фаолиятининг барча жабҳаларида бўлганидек, унинг чегаралари йўқ, энг юқори самарадорликни изланишга қаратилган шакл ва методлари ўзгаради холос. Бошқа барча соҳалардагидек, бу ишнинг ўз долзарб вазифалари, истиқболга мўлжалланган, пухта ишлаб чиқилган планлари бор.

Бугунги кунда етиштирилган ҳосилни йиғиб-териб олиш ана шундай биринчи навбатдаги долзарб вазифалардан биридир. Ёрқин истиқболга умид боғлаб, етиштирилган ҳосилни бой бериб бўлмайди. Бу ўзини оқламайдиган хотиржамликка берилиш бўларди. Демак, ҳозирданоқ далаларда етиштирилган бутун ҳосилни нобудгарчиликсиз йиғиб олиш, асраб қолиш, қайта ишлашда ҳар икки томонни қаноатлантирувчи моддий манфаатдорлик кўринишларини излаш ва топиш лозим. Бунда қишлоққа зудлик билан ёрдам бериш керак. Бу ёрдам қандай бўлиши зарур!

Редакция мазкур масала юзасидан газетхонлар ўз фикр-мулоҳазаларини баён этадилар, ўз таклифларини киритадилар, деб умид қилади. Қўйилган масала юзасидан биринчи навбатда агросаноат раҳбарлари ва мутахассисларидан, олимлар, ишчилар, колхозчилардан ҳам аниқ таклифлар олинади, деб ишонади. Газетамиз саҳифалари таклифларингизга мунтазир.

Сўнгги соатда

ТАСС ХАБАРЛАРИ ВА МАРКАЗИЙ МАТБУОТ САҲИФАЛАРИДАН

● **БРЮССЕЛЬ.** Атлантика уюшмаси Варшава Шартномасига аъзо бўлган давлатларнинг оддий қурол-яроғларни қисқартириш тўғрисидаги таклифларини ниҳоятда катта диққат-эътибор билан ўрганиб чиқади. НАТО халқаро секретариатининг расмий вакили бу ерда шундай деди. Унинг фикрича, Польша пойтахтида бўлиб ўтган Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитети кенгаши чоғида ишлаб чиқилган ҳужжатлар синчиклаб ўқиб чиқилганидан кейингина НАТО шу ҳужжатларда баён этилган таклифлар хусусида фикр айта олади.

● **БОНН.** Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитети кенгашининг қарорлари шарқ ва ғарб позициялари тобора яқинлашаётганидан далолат бериб турибди, дейилади ГФР ҳукумати расмий вакили Фридхельм Остнинг бу ерда тарқатилган баёнотида. ГФР ҳукуматининг фикрича, Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг оддий қурол-яроғлар соҳасида мавжуд бўлган номувофиқликка бундай қуролларни турлича даражада қисқартириш билан барҳам беришга тайёрлиги НАТО мақсадларига мос бўлиб тушади, деб таъкидлади у. Шарқ билан Ғарбнинг ўзаро муносабатлар ҳолати ва истиқболини баҳолашдаги позициялари ҳам мосдир. Федерал ҳукумат, деди Ф. Ост, Варшава Шартномасига аъзо бўлган давлатларнинг, атроф-муҳит муаммоларини фақат биргаликдаги ҳаракатлар билангина ҳал этиш мумкин, деган фикрига қўшилади. ГФР ҳукумати вакилининг хабар беришига қараганда, канцлер Г. Коль Варшава Шартномаси таклифларини синчиклаб ўрганиб чиқиш тўғрисида кўрсатма берган.

● **ЛОНДОН.** Лондоннинг Гайд паркида апартеидга қарши машҳур курашчи Нельсон Мандела 70 ёшга тўлиши муносабати билан Британия жамоатчилигининг оммавий намойиши бўлди. Буюк Британиянинг кўпчилик шаҳарлари ва чет эллардан келган 300 мингдан кўпроқ киши Жанубий африкаликлар Африка миллий конгресси раҳбарининг юбилейи арафасида Претория маъмурларидан уни қамоқдан дарҳол озод қилинишини талаб этиб, бу ерга тўпландилар. Бу намойиш Британия оролларида Манделани озод қилиш учун бошланган кампаниянинг энг эвжидир.

Муҳими — пировард натижа

Айтингчи, қайси харидор озиқ-овқат магазинига кирганда картон тараларга эътибор беради? Ҳеч ким. Ҳаммамизни картон яшчикчалар эмас, улардаги макарон, печенье, конфет ва бошқа маҳсулотлар қизиқтиради. Ваҳоланки, ана шу «қоғоз» идишлар етарли бўлмаса, савдо шоҳобчаларини озиқ-овқат маҳсулотлари билан ўз вақтида таъминлашнинг иложи бўлмайди. Таъминотнинг издан чиқишига тараларнинг етишмаслиги сабаб бўлаётган ҳоллар учраб турибди. Шунинг учун ҳам республикамизда Тошкентдаги картон таралар заводи маҳсулотига талаб-эҳтиёж катта. Биз ушбу мақолада ана шу корхонанинг ишлаб чиқариш фаолиятини таҳлил қилиш билан бирга, кейинги йилларда тўпланиб қолган муаммолар, уларни ҳал этиш йўлидаги дастлабки уринишлар бераётган самаралар, айниқса, меҳнат унумдорлигини оширишдаги ижодий ўзгаришлар ва коллективнинг истиқбол режалари ҳақида кенгроқ фикр юритамиз.

Ўрни келганда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, бундан икки йил аввал корхонанинг ишлаб чиқариш фаолиятига раҳбарлик қилишда, жиддий хато ва камчиликларга, ҳатто қўшиб ёзишга йўл қўйилди. Бунинг учун корхонанинг аввалги директори, шунингдек кўзбўямачиликка шерик бўлган бошқа ходимлар вазифаларидан бўшатилди. Кўп йиллар мобайнида корхонада монтажчи-электрчи, слесарь-электрчи, бош энергетик, цех бошлиғи, инженер бўлиб ишлаган Александр Валентинович Емельянов директорлик, цех бошлиғи Бобо Мирзаевич Мирзаев бош инженерлик лавозимларини эгаллашди. Аниқроғи уларга коллектив ишонч билдирди. Янги раҳбарият зиммасида доғни ювишдан ташқари тўпланиб қолган муаммоларни омилкорлик билан ҳал этишдек масъулиятли вазифа турарди.

Корхонанинг ишлаб чиқариш цехлари ва базалари тарқоқ ҳолда, шаҳарнинг тўрт томонида жойлашган эди. Бундай аҳволда сарф-харажатни камайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, ишни аниқ маромда ташкил этиш, умуман, бошқаришда иқтисодий кўрсаткичларни яхшилаш мумкин эмас. Шу боисдан янги раҳбарлар ишни ишлаб чиқаришни марказлаштиришдан бошлашди. Иккита картон тара ва иккита ёғоч тара цехлари бирлаштирилди. Хом ашё базаси территорияси ободонлаштирилди. Ортиш-тушириш ишлари механизациялаштирилди. Тексисчиликка барҳам берилиб, меҳнатга ҳақ тўлашнинг янги системаси жорий этилди. Бошқаришни марказлаштириш шубҳасиз транспортдан фойдаланишни тартибга солиш имконини берди.

Биз корхонанинг ўтган йилги ишлаб чиқариш ва иқтисодий фаолиятида юз берган ижобий ўзгаришларга муфассал тўхталиб ўтмоқчи эмасмиз. Бир сўз билан айтганда, доғ ювилиб, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш йўлида муҳим қадам қўйилди. Эътиборлиси шундаки, коллектив иқтисодий кўрсаткичларни яхшилашга йўналтирилган ташкилий-техникавий тадбирлар комплексини бу йил ҳам изчиллик ва омилкорлик билан амалга оширяпти. Бу борадаги олти ойлик ишнинг иқтисодий таҳлили диққатга сазовор. Фақатгина транспортга кетадиган сарф-харажат 68 минг сўмга камайди. Ортиш-тушириш ишларини механизациялаш ҳисобига 26 минг сўм тежалди. Маҳсулот таннархи 12 минг сўмга арзонлашди. Марказлаштириш туфайли олти кишининг ўрни бўшади — бошқарув аппарати ҳисобидан. Умуман, ишлаб чиқаришдан фойда олиш плани 25 минг сўмга ошириб бажарилди. Хуллас, рақамлар салмоқли, натижалар қувончли.

Хўш, бундай юксак кўрсаткичларга қандай қилиб эришиляпти? Албатта, бунда меҳнатни ташкил этиш ва бошқаришга янгича муносабат, уюшқоқлик ва интизом, меҳнаткашларни рағбатлантириш, давр масъулиятини ҳис этиш катта роль ўйнаётир. Ташаббускорлик билан моддий манфаатдорлик уйғунлашган жойда ютуқлар салмоғи ошаверади. Шу йилнинг биринчи ярмида меҳнат унумдорлигини ўстириш плани 104,4 процент бажарилди. Коллектив меҳнат унумдорлигини планда белгиланганига нисбатан бир процент ўстириш мажбуриятини олган эди, аслида олти ойда бу ўсиш 3,9 процентни ташкил этди. Ана шу даврда ҳар бир ишловчи ҳисобига саккиз минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бу пландагидан анча кўпдир. Меҳнат унумдорлигини планда белгиланганига нисбатан бир процент ошириш қўшимча равишда 50 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш имконини беради. Шунга қараб биринчи ярим йиллик қандай якунланганини тасаввур қилиш мумкин. Ҳар бир ишловчи ҳисобига нормадагидан ортиқча 156 сўмлик маҳсулот тайёрланди. Биргина картон цехида олти ойда пландагидан ортиқча 42 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Меҳнат унумдорлигини ўстириш плани 109 процент адо этилди. Цех коллективи меҳнат унумдорлигини оширишда ҳеч қачон бундай юқори кўрсаткичга эришмаган эди.

Меҳнатга ҳақ тўлашнинг янги тартиби тўғрисида алоҳида тўхталиб ўтмоқчимиз. Зеро, меҳнат унумдорлигининг ўсиши моддий манфаатдорликка боғлиқ. Агар цех ёки бригада коллективи бир ойда пландагидан бир процент ортиқча маҳсулот ишлаб чиқарса, ишчиларга ойлик иш ҳақларига нисбатан 0,5 процент қўшимча мукофот берилади. Процент ўсган сари мукофот ошиб бораверади. Корхонада инженер-техник ходимлар меҳнатини рағбатлантиришга бошқача ёндошилмоқда. Агар барча техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича планлар ошириб бажарилса, шартномадаги маҳсулотни етказиб бериш интизомига тўлиқ риоя қилинса, инженер-техник ходимларга ўртача ойлик иш ҳақининг 7,5 проценти миқдорида мукофот берилади.

Баъзилар учун иккинчи даражали ёки аҳамиятсиз бўлиб кўринган картон таралар заводи аслида 1932 йилдан бери ишлаб турибди. Тўғриси, унинг маҳсулотига талаб-эҳтиёж йилдан-йилга ошиб боргани билан кейинги ўн йилликларда корхона қуввати ошмасдан қолаверди. Бунинг устига технологик ускуналар, эски ишлаб чиқариш корпуслари талабга жавоб бермайди. Ҳозир завод «Узагроснабкомплект» бирлашмасининг картон тараларга бўлган талаб-эҳтиёжини атиги 30 процент атрофида бажаряпти. Шунинг учун картон тараларнинг асосий қисми бошқа республикалардаги турдош корхоналардан сотиб олиняпти. Наҳотки, ўз талаб-эҳтиёжимизни ўзимиз қондира олмасак?! Бунинг иложи бор: Тошкент картон таралар заводини реконструкциялаш керак. Ҳа, фақат реконструкциялаш туфайлигина унинг қувватини ошириш мумкин. Буни тўғри тушуниб етган коллектив бу йил ўз кучи билан техникавий ўзгаришларни амалга оширишга астойдил киришди.

Коллективнинг асосий мақсади — реконструкциялаш, технологик жараёнларни такомиллаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, бошқаришнинг янги усулларини жорий этиш, иқтисодий омилларни ишга солиш орқали пировард натижага — ишлаб чиқаришдан фойда олишга эришиш. Тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи маблағ билан таъминлашга ўтишга қизғин тайёргарлик кўраётган коллектив учун бу жуда ҳам муҳим.

И. НОРМАТОВ,
СССР Журналистлар союзи аъзоси.

«Ташхимсельмаш» заводи ишчи-хизматчилари Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси Резолюцияларини амалга ошириш учун айни кунларда ўзгача ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Корхонанинг механика цехида айниқса бу борадаги ишлар уюшқоқлик билан олиб борилмоқда.

СУРАТДА: цехнинг илғор бригадири Фёдор Финягин.

Т. Каримов фотоси.

Солдат мактублари

Йигит кишининг бахти

Ҳурматли редакция! Ушбу мактубимни газетада эълон қилиб армия ёшига етган укаларимга етказсанглар. Токи улар ҳарбий хизматни ўташ учун чақирилганларида қийналишмасин.

Азиз укажонлар! Сизлар ҳам ҳадемай Ватанимизнинг турли бурчакларига сафарга отланасизлар. Армияда кимдир танкчи, кимдир тўпчи, яна бирингиз алоқачи бўлиб, Ватанимиз осойишталигини қўриқлайсиз. Ватан посбони бўлиш эса йигит кишининг бахти. Командирларимиз қайта-қайта такрорлаганидек, уни шундай ўтказиш керакки, кейин умр бўйи фахрланиб юринг.

Ўрта мактабда ўқиб юрган кезларимда ўқитувчилар рус тилини пухта билиш, спорт билан мунтазам шуғулланиш зарурлигини уқтиришарди. Улар бекорга жон куйдиришмаган экан. Ўтган бир ярим йиллик хизматим давомида нималарга эришган бўлсам устозларим туфайлидир. Улардан бир умр миннатдорман. Айрим синфдошларим бошланғич ҳарбий таълим ва физкультура дарсларига киришмасди. Билмадим, улар қандай хизмат қилишаётганийкин?

Шунинг учун сизларга дўстлик ва акалик маслаҳатим: қунт билан ўқинглар, спорт билан шуғулланишни канда қилманглар. Шундагина сизлар хизматда қийинчилик нималигини билмайсизлар.

Салом билан:
Жамолиддин БЎРОНОВ,
гвардиячи ефрейтор.

СУРАТДА: навбатдаги машқда.

А. Мантров фотоси.

Аълочи бўлинма

Танклар қўзғалди. Улар командир кўрсатмаси бўйича маълум нуқтага етгач тезликни оширишди. Бугунги ўқув жанги олдидан командир танкчиларга қандай бўлмасин «душман» мудофаасини ёриб ўтишни буюрганди. «Пўлат от»лардан бирига сержант Эркин Абдуллаев командирлик қиляпти. У асли тошкентлик. Тошкент Политехника институтида ўқиётганида армияга чақирилган. Дастлаб олти ойлик кичик командирлар тайёрлаш ўқув қисмида хизмат қилди. У ерда сержант унвонини олгач, экипаж командири этиб тайинланди. Бу экипаж қисмда аълочи бўлинмалардан ҳисобланади.

Танк довон йўлидан ўтиб борарди. Шу пайт «душман» тўпчилари «ўт» очиб қолди. Вазиятни тезда илғаб олган командир қарши кучлар томон «ўт» очишни буюрди. Снаряд аниқ нишонга тегди. Буйруқ бажарилди. Экипаж белгиланган маррани биринчилар қатори эгаллади. Қисм командири аълочи экипаж аъзоларига ташаккурнома эълон қилди.

В. СКВОРЦОВ,
оддий аскар. Н-қисм.

Ғалаба майдонида

Қутлуғ тонгнинг тиниқ зиёси
Уйғотади қалбда туйғулар.
Тинчлик куйин ноёб садоси
Само бўйлаб тарар кулгулар.
Нурли майдон узра кезаман,
Ҳайкалларга боқар нигоҳим.
Ўзни бироз нохуш сезаман —
Хотиралар қўзғайди оҳим.
Қон кечганим оғир йилларда,
Жанг тўфони келар хаёлга.
Неча дўстлар қолди йўлларда,
Интилардик олға — зафарга.
Катта майдон, муборак айём,
Байроқларда гулгун табассум,
Мармардаги заррин ёзувлар —
Унсизгина боқади маъсум...
Ушбу тонгнинг алвон зиёси
Бағримизга сингар, ҳаяжон...
Тинчлигимиз қутлуғ садоси
Дунё узра янграр, нурафшон...

Шарофжон ОРИФИЙ.
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

Асрим

XX аср —
Кўзлар катта-катта очилиб,
Миядан фикрлар вулқон бўлган пайт.
Тинчлик — дил,
Уфқларга муҳрланиб, —
Юракларда армонлар қат-қат.
Уруш —
Одам бағрини юлиб,
Атом тобутида айланса бежон
Тинчлик —
Қўлимизда байроқдек кулиб, —
Юракка айланиб,
Яшар
Инсон —
Осмон!!!

Робиддин ИСҲОҚОВ.

Сўнмас у кунлар шуҳрати

Номаълум солдат бўлмайди

Бир неча йилдирки, СССР Мудофаа министрлигининг Подольск шаҳридаги Марказий архивида ўзбекистонлик йигитларнинг Улуғ Ватан урушида кўрсатган мардлик ва жасоратларини ўрганаман. Жумладан, Тошкент областининг турли районларидан урушга жўнаган кишилар тўғрисида ҳам баъзи маълумотларни тўпладим. Балки бу собиқ қуролдошлар топишишларида ёрдам бўлур. Шаҳид кетганларини эса ҳанузгача қариндош-уруғлари қабрларини излашаётгандир.

Шулардан бири Илҳом Мусаевич Охунжоновдир. У 1919 йилда туғилган, 1941 йилда Тошкент давлат медицина институтини тамомлагач, ўша йилнинг декабрь ойида жангга отланган. КПСС аъзоси Охунжонов фронтда дастлаб оддий врач, сўнгра полкнинг бош врачи лавозимида хизмат қилган. Медицина хизмати майори унвонига сазовор бўлган. Илҳом Мусаевич 1942 йилнинг 21 январида чап тирсагидан енгил яраланади. Эртасига оғир контузияланади. Охунжонов 10-армия қўмондонининг 1944 йил 13 апрелдаги 027-буйруғига биноан Қизил Юлдуз ордени, 3-армия қўмондонининг 1945 йил 31 июлдаги 962-буйруғи билан II даражали Ватан уруши ордени билан мукофотланади.

Уруш тугагач, Охунжонов 1945 йилнинг сентябрида Тошкентга қайтган. Урушгача пойтахтнинг собиқ Сталин райони, биринчи Оқлон кўчасида яшаган. Охунжоновни 290-ўқчи дивизия ветеранлари совети изламоқда.

Мана булар эса уйига қайтиш насиб этмаган қаҳрамонлардир:

Самат Ҳасанов, қизил аскар, 1915 йилда туғилган. 1944 йилнинг 20 февраль куни 511-медсанбатда вафот этган. Қабри Полесск областининг Парическ район Заречье қишлоғидаги ўрмоннинг шимоли-ғарбида. Ҳарбий хизматга Бекобод районидан чақирилган.

Ҳакимбой Холматов, қизил аскар, 1905 йилда туғилган. 1943 йилнинг 23 сентябрь куни ҳалок бўлган. Қабри Орлов областининг Великая Дубровка қишлоғидан 300 метр ғарб томонда. Хизматга Калинин район Молотов қишлоқ Советидан жўнаган.

Мамат Мамаюсупов, ўқчи солдат, 1924 йилда туғилган, 1943 йилнинг 7 ноябрь куни ҳалок бўлган, Гомель областининг Ветка шаҳридан 1 километр ғарброқдаги биродарлик қабристонига дафн этилган. Ҳарбий хизматга Бекобод районидан чақирилган.

Жуман Муҳиддинов, катта сержант, 1911 йилда туғилган. 1944 йилнинг 21 октябрида ҳалок бўлган. Польшанинг Варшава воеводлигига қарашли Мақув уезди Магнушев—Мали қишлоғида дафн этилган. Урушга Чиноз район, Жданов колхозидан кетган.

Ўрал Хуррамбоев, сержант, 1910 йилда туғилган. 1943 йилнинг 27 июль куни ҳалок бўлган. Қабри Орлов областининг Змеевск район Червяк қишлоғи яқинидаги қабристонга дафн этилган. У Қуйи-Чирчиқ районидан ҳарбий хизматга чақирилган.

Юқорида исм-фамилиялари зикр этилган фидойиларнинг қавм-қариндошлари ёки уларни таниганлар чиқиб қолишса, қўлимдан келганча ёрдам қилишга тайёрман.

Ғайбиддин ФАЗЛИЕВ,
Ургут шаҳридаги 2-ўрта мактаб ўқитувчиси.

Шифокор

Шифокорлар ҳақида гап кетганда беихтиёр кўз олдимга собиқ ҳарбий врач, истеъфодаги полковник Абрам Моисеевич Винокурь келади.

У асли украиналик. У 1920 йили Днепропетровск шаҳрида туғилди. Ўрта мактабни тамомлагандан сўнг, 1937—38 йилларда ишчилар факультетида таҳсил олди. Сўнгра 1939 йили Днепропетровск медицина институтига ўқишга кирди. 1941 йили ўқишни муддатидан олдин тугатиб Армияга кўнгилли бўлиб кетди ва унга III-ранг ҳарбий врач унвони берилди.

1942 йилнинг декабрида 177-танкчи бригада медицина-санитария взводига командир этиб тайинланди. 1943 йил июнидан бошлаб эса Курск, Орёл учун бўлган жангларда, 4-гвардиячи танкчи Армиянинг ҳаракатдаги хирургик дала госпиталида хирург сифатида қатнашди.

У беомон олишувларда ўнлаб солдатларнинг жонига оро кирди. Ўқлар ёғилиб турган бўлишига қарамай оёғи, қўли синган ярадорларни жанг майдонидан олиб чиқишга муваффақ бўлди.

Кейинчалик хизматни 1-Украина фронтида давом эттирди. Она шаҳри Киевни, Польшани фашист газандаларидан озод қилишда қатнашди.

Абрам ака урушни ҳарбий дала госпитали бошлиғи лавозимида тамомлади. Кейин уч йил Мурманск областида 10 йил Ҳарбий Ҳаво Кучлари қисмларида хизмат қилди. 1959—61 йилларда эса С. М. Киров номидаги Ленинград ҳарбий академиясида ўқиди. Академияни тугатгач, у Ўзбекистонга келди. Бу ерда округ ҳарбий госпиталининг травматология бўлимига, кейинчалик эса шу госпиталга раҳбарлик қилди. 1976 йили истеъфога чиққач, Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси шифохонасида врач-травматолог бўлиб ишлай бошлади.

Мана, 12 йилдирки А. Винокурь касалхонада меҳнаткашлар соғлиғини тиклашда ўз ҳиссасини қўшиб келмоқда. Абрам Моисеевичнинг қандай инсон эканлигини билмоқчи бўлсангиз касалхонадаги журнални варақланг. Унда чин қалбдан битилган раҳматномалар талайгина. Уларнинг аксарияти жангчи-шифокорга тегишли.

Партия ва ҳукуматимиз унинг Ватан олдидаги хизматларини муносиб тақдирлади. Унинг кўксини иккита Қизил Юлдуз ордени, Ватан уруши ордени ҳамда 18 та медаль безаб турибди. У Ўзбекистон жарроҳларининг I съезди қатнашчиси, Республика ортопед ва травматологлар жамиятининг аъзоси ҳамдир.

Давиржон КЕНЖАЕВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

Кобул ўққа тутилди

КОБУЛ. Эрта тонгда Афғонистон пойтахтида яна ракета отилди. Шаҳарнинг уй-жой кварталларида 20 дан кўпроқ реактив снаряд портлади. Экстремистларнинг янги жиноятти оқибатида 20 киши ҳалок бўлди. 34 киши жароҳатланди. Кўпгина иморатлар шикастланди, булар орасида масжид биноси ҳам бор. Пактиё, Пактика ва Кунар вилоятларидаги пунктлар аҳолиси ҳам қуролланган оппозиция ҳуружининг жабрини тортди. Морура қишлоғи (Кунар вилояти), Руде-Аҳмад-Зойи қишлоғи ва Гардез (Пактиё вилояти) шаҳри ён-атрофи, Хайркут (Пактика вилояти) оғир артиллериядан ўққа тутилди. Камида 5 киши, жумладан, 3 бола нобуд бўлди, кўпчилик яраланди. Уй-жойлардан ташқари Кунар вилоятидаги масжид ва Руде-Аҳмад-Зойи қишлоғидаги авлиё дафн этилган муқаддас қадамжо вайрон қилинди.

Мамлакатдаги бир қанча вилоятларнинг, жумладан Лағмон, Пактика, Нанғарҳар, Жаузжон вилоятларининг аҳолиси экстремистларнинг ёвузликларига қарши норозилик митинглари ўтказди. Мазкур йиғинларнинг қатнашчилари яқинда Кобул ва Жалолобод, бошқа шаҳарлардаги портлатишлар ва ўққа тутишларни қаҳр-ғазаб билан қораладилар. Исёнчилар террорчиликни авж олдириб, Афғонистонга оид Женева битимларининг бажарилишини барбод этишга уринмоқдалар, деб таъкидланди митингларда. Жалолободда сўнгги вақтда бўлган жангларда оппозиция отрядларидан ўлжа олинган қурол-яроғ кўргазмаси очилди. Бу кўргазмага руҳонийлар, қабилаларнинг вакиллари, шаҳар аҳли, шаҳар ён-атрофидаги қишлоқларнинг деҳқонлари келдилар. Кўргазма Афғонистон қуролли кучларининг имкониятларини намойиш этди. Улар яқинда Сурхи руд, Очин уездларида, Нангарҳар вилоятининг Чапархар бўлисида душманни мағлубиятга учратдилар.

Афғонистоннинг турли районларидан афғон армиясининг оппозициядаги муросасиз гуруҳларга қарши муваффақиятли операциялари тўғрисида хабарлар келиб турибди. Масалан, Вардак вилоятида Лъал Муҳаммад деган кимса бош бўлган гуруҳ қириб ташланди. 20 экстремист жумладан, қўрбошининг ўзи ҳам ўлдирилди. Қандаҳор атрофида уч кишилик гуруҳ ҳибсга олинди. Улар шаҳарга террорчилик қилишга тайёргарлик кўришаётган экан. Афғон аскарлари қурол-яроғ ва ўқ-дори ортилган туяларни ҳам ўлжа қилиб олдилар. Саманганда маҳаллий аҳолининг ёрдами билан ҳукуматга қарши иккита гуруҳ яксон этилди. Бу гуруҳ аъзоларининг кўпчилиги ўлдирилди.

Бахтар агентлиги бир ҳафта мобайнида бўлган жанговар ҳаракатларнинг якунларига оид умумлаштирувчи маълумотларни эълон қилди: юз исёнчи ўлдирилди, анчагина қурол-яроғ, жумладан ракеталар, зенит ракеталари (булар орасида «Стингер» системасидаги учта ракета ҳам бор) ўлжа олинди. Покистондан келаётган қурол-яроғ ортилган икки карвон ушланди. Бир қанча қурол-яроғ ва ўқ-дори омбори яксон этилди.

КАЛЕЙДОСКОП

НУРЛАНУВЧИ КАРАМЕЛЬ

Америка Қўшма Штатларида болалар ўртасида бениҳоя катта шуҳрат қозонган янги нав конфет пайдо бўлди. Линда Свитнинг раҳбарлигидаги бир группа олимлар Торонтодаги конференцияга янги, нурланиб турувчи карамелни тақдим этди. «Қандолатчилик» индустрияси ана шу янги ғояга ёпишиб олди. Мутлақо зарарсиз люминесцент модда туфайли карамель нур таратиб туради. Ана шу ёруғликка капалак каби жуда кўп болалар «учиб келишяпти», деб ҳазиллашишади ота-оналар.

КИЧКИНТОЙЛАР КЛУБИ

Яқинда Парижда янги, одатдан ташқари клуб очилди. Унинг аъзолари... 11 ойликдан 11 ёшгача бўлган болалардир. Клуб ташкилотчилари китоб ўқишга қизиқиш, бениста барча болаларда гўдакликдан пайдо бўлади, деб тасдиқлашади. Фақат ана шу истеъдодни маҳорат билан йўналтира билиш керак. Ота-оналар ана шу клубга келиб, малакали маслаҳат олишлари, исталар болаларини клубга... кўтариб келишлари мумкин. Бундан ташқари бу ерда ҳар ойда бир чиқадиган журнал нашр эта бошладилар. Рамзий маънода «Очиқ кўзлар» деб аталган янги клубга кўпдан-кўп кишилар аъзо бўлиб кирмоқда, деб қайд этилади. Телевидение ва радио — бу яхши, аммо «Жаноби олийлари китобни» ҳам ўзига хос мартабага кўтариш вақти етилди, бу ишни кечиктирмай, болаларнинг ёшлигидан бошлаш лозим, деб ҳисоблашмоқда педагоглар ва ота-оналар.

Объективда—ГФР

Мамлакатнинг саноат марказларидан бири — Оберхаузеннинг асосий ишчи касблари — пўлат қуювчи ва кончилар рамзи бўлмиш мана шундай ўйинчоқ фигуралар (суратда) шаҳарнинг марказий кўчасида болғачаларини тақиллатиб, вақт қанча бўлганлигини маълум қилиб туради.

Г. Кульбицкий фотоси.

ИНҚИЛОБНИНГ ОТАШИН ФАРЗАНДИ

Ҳамзанинг 100 йиллиги олдидан

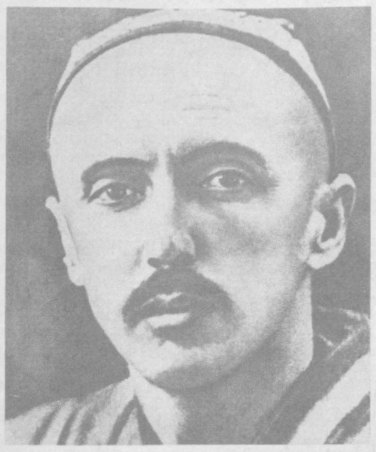

Ҳамза Ҳакимзода НИЁЗИЙ.

Соғиниб

Қаттиқ тегма менга мунча, юзбошим,
Оқузма кўп ғамим узра кўз ёшим,
Юрак-бағрим ўзи ҳадсиз эзилган,
Юрту ватан, элларимни соғиниб.
Олти ойдур тушдим мундоғ ғурбатга,
Суйганларим ташлаб бирдан фурқатга,
Ратим қондур ширин ўғлон, қизларим,
Муҳаббатлик дилбаримни соғиниб.
Рангим сомон янглиғ дард ила ғамдан,
Жудоликдан тушган ҳажру аламдан,
Тоқатим йўқ эслаб чидаб турарга,
Ака, сингил, жигаримни соғиниб.
Ўз юртимдан келдим қанча узоғлаб,
Билолмасдан кимдан элим сўроғлаб,
Кундан-кунга ортар дарду ҳасратим,
Мунис аҳли дардларимни соғиниб.
Тушса ногоҳ қайси бири ёдимга,
Фалак титрар чин оҳ урсам додимга,
Босолмасдан кўнглим кетар дам-бадам,
Қари ота, модаримни соғиниб.
Юртимдаги эсга тушиб чорбоғлар,
Жўраларим, жондан ортуқ ўртоқлар,
Бутун ақлу ҳушсиз девона бўлғум,
Ўйнаб юрган кунларимни соғиниб.
Алалхусус тўй қилолмай ўғлоним,
Кетарму деб юракда бу армоним,
Қўлум ишга бормас, кўзимдан ўтса,
Ширин қизим Раҳбаримни соғиниб...
Кўнгли синуқ мусофирман, қақшатма,
Бўлакларга мани ҳаргиз ўхшатма,
Дилим кўтар ёзиб хатлар элимга,
Ўқусунлар дафтаримни соғиниб.
Қачон озод бўлур, тангри, бошимиз,
Ватан бориб қурур кўздан ёшимиз,
Кўп қатори раҳм айлагил бу зора,
Адо бўлдим элларимни соғиниб.

1916 йил.

Кенгаш

Етди энди бизга сабо «Кенгаш»,
Хуш ярашмоқдадир ҳаво «Кенгаш»,
Тур юқудин чекуб наво «Кенгаш»,
Тилга ол ҳамд ила сано «Кенгаш».
Фикр этиб кутмаган замон келди,
Югуриб етмаган бу он келди,
Ғойибдан мурдаларга жон келди,
Неъматин, шукурин эт адо «Кенгаш».
Тун, кун қичқирурда қоим тур,
Уйқудан уйғотувга доим тур,
Туртсалар, қувсалар мулойим тур,
Қилма, парвойи ғам сира «Кенгаш».
Ёшларнинг элга таржимони бўл,
Суйкули реза ҳам калони бўл,
Сўзда бир қаҳрамон соний бўл,
Барча бидъатни қил фано «Кенгаш».
Қичқир элни фунун, урфона,
Бирлашу ёрдамила, ихсона,
Йўл босар шояд эмди мардона,
Етгуси нурлику ҳафо «Кенгаш».
Хўш, ғанимат эрур бу ҳуррият,
Ташла шу кину баҳсу узрият,
Кўзғотуб на ҳуқуқ зарурият,
Аввал ол қўлға муддао «Кенгаш».
Қил таваккалин, дилгумон ўлма,
Бос қадам қўрқуви зиён ўлма,
Мақсада етмайин Ниҳон ўлма,
Муштариларни қил ризо «Кенгаш».

1917 йил.

Шоҳимардонга кираверишда бир тўп сада қайрағоч бор. Шу ердан гузар бошланади — шарқираб оқиб ўтган симобранг сойнинг икки қирғоғида чойхоналар, қуш уясидай тепага қараб бир-бири билан қаватма-қават бўлиб кетган уйлар. Ёз охирладими, бу ерда сайил: одам демаган ҳеч ерга сиғмай кетади, ҳаммаёқда — ўнг қирғоқдаги Шаланг тепалиги-ю, чап томондаги баланд Жаннат ариғи бўйларида ҳам одам. Айниқса рўпарадаги тепаликка — Ҳамзанинг қабрини зиёрат қилиш учун кўтарилаётганларнинг сон-саноғи йўқ. Улар тик зинада турнақатор. Бу зинапояда роппа-роса икки юзу ўттиз тўртта пиллапоя бор. (Чиқиб-тушаётганларнинг эринмагани санайди — биров икки юз элликта дейди, биров икки юзу қирқ: лекин бизнинг саноғимизда икки юзу ўттиз тўртта чиқди, ким хоҳласа борганда ҳисоблаб кўрсин...) Бу зиналардан қари-қартанглар бир-бир босиб, ёш-яланглар эса сакраб-сакраб чиқишади. Лекин Шоҳимардонга келган одам борки бу улуғвор, астойдил жазм қилгангина чиқа оладиган маҳобатли зинадан кўтарилмасдан, Ҳамзани зиёрат қилмасдан кетмайди.

Мана, пиллапоялар ҳам тугади, тепалик ёнбағридаги майдончадан ажиб бир маҳзун нақшлар чизилмиш мақбара, унда беором қалб эгаси бўлган шоир абадий тин олиб ётибди. Қабр тошига унинг барқанот мисраларидан бири битилган:

Тузамиз янги турмушни
замон ичра,
Абадий сўнгра яшаймиз
жаҳон ичра.

Нарироқда бир тўп қиз-қизалоқлар давра олиб, чирмандасини «дап-дап» чалганича қўшиқ айтишяпти. Шоир айтган янги турмуш қўшиқлари куйланаяпти...

Пастда, гузарда ҳаёт қайнайди — бир томонда дор, бир томонда полвонлар. Шоҳимардонлик Лочин полвоннинг атрофига давра олган киму, ўз ўғилларини ҳинд афсунгарлари сингари ёниб турган олов устидан ялангоёқ юриш, бир уюм шиша синиғи устига сакрашнинг машқини олдирган Турсунали полвонни олқишлаган ким...

Ҳозирга келиб Шоҳимардон хийла ўзгариб кетди, — қатор янги чойхоналар, дам олиш уйлари қурилди, келган саёҳатчилар учун ҳамма нарса муҳайё. Биз Шоҳимардонга бундан ўн беш йилларча муқаддам келганимизда жой масаласи хийла қийин эди. Келиб, сўраб-суриштириб бир танишимизникига тушгандик.

— Шоҳимардонга кираверишда бир туп сада қайрағоч бор, шундан бурилиб Зиннат холанинг уйини сўрасаларинг — ҳамма билади,— деб тайинлашганди бизга. Бу уйни қийналмай топдик — тор кўчадан шундоққина кўтарилганда кўҳнагина икки табақали эшик, болохонали ҳовли экан. Уй эгаси — ёши етмишлардан ошган Зиннат хола деган қотма, диловаргина кампир экан. Унинг ўғил-қизлари уй-жойли бўлиб кетишган, бу эски ҳовлида кампирнинг ёлғиз ўзи қолган экан, болалари ундан тез-тез хабар олиб туришаркан, биз ўша ердалигимизда куёви икки марта келиб, ўтин ёриб бериб кетди.

Лекин ҳовли шундоққина кўча юзида эмасми — ёз бўлди дегунча меҳмон аримас экан, зиёратчиларнинг биттаси кетса кетидан иккинчиси кириб келаркан, гоҳида эса меҳмонлар қўша-қўша бўлиб кетишаркан. Биз келганда ҳам шундай бўлди — кампирнинг олтиариқлик танишлари бир оила бўлиб келиб қолишди. Торгина ҳовли одамга тўлди. Лекин кампир бизни узоқдан келганимиз боисиданми, алоҳида эъзозлади, болохонадан жой берди, олдимизга дастурхон ёзди. Биз оиламиз билан бу ерда бир-икки кун туриб қолдик. Зиннат хола тиниб-тинчимас кампир экан, бир келсак нимадир тикиб-қавиб ўтирган бўлади, бир кўрсак томга туршак ёяётган. Бизни кўриши билан пешвоз чиқади, ўғилчаларимизнинг қўлларига ҳовучлаб туршакми-ей, баргакми-ей тутқазади:

— Олинглар, енглар болаларим, Шоҳимардоннинг меваси таварик...

Мен ундан ўтмиш даврлар тўғрисида суриштираман, гап орасида унинг Ҳамзани кўрган-кўрмаганлигини сўрайман.

— Вой, нега кўрмас эканман, айланай,— Зиннат хола ҳаяжонланиб, юзлари ёришиб кетади,— ахир, Ҳамзахон Шоҳимардонга келганда бизникига тушарди, мана шу болохонада турган...

Қулоқларимга ишонмайман. Мана шу мўъжазгина, кўҳна болохонада Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий яшаган, ижод қилган.

— Жуда ширин сўз, меҳрибон киши эди— деб хаёлга берилганича ҳикоясини давом эттиради Зиннат хола. — Мен унга чопон тикиб бергандим, хурсанд бўлиб, алқаб-алқаб кийиб юрарди...

Кампир ўша давр хаёлларига берилиб жим қолди.

— Жуда покиза киши эди, дуторни чертганда эшитганни сел қилиб юборарди. Қуриб кетгур босмачилар унинг бошига етишди...

Хола шоирнинг фожиали ўлими, унинг қотиллари устидан бўлган судни гапириб берди.

Тошкентга қайтгач, Шоҳимардон сафарим, Зиннат хола ҳақида лавҳа ёзиб, газетада эълон қилдирдим. Лавҳа кўпчиликка маъқул келди, шекилли, табриклаганлар бўлди. Лекин ўзини ҳамзашунос деб сановчи бир кекса олим мени редакция йўлагида кўриб, тўхтатиб, қовоғини солганча эътироз билдира кетди:

— Ҳамза тўғрисидаги лавҳангизни ўқидим. Шуни билиб қўйинг-ки, Ҳамза жуда маданий, таъби нозик одам бўлган. Ҳар қанақанги қаланғи-қасанғи, қишлоқи хотинлар тиккан чопонларни киявермаган... Гапираверади-да одамлар, энди Ҳамзага яқинроқ кўринаман деб, эҳтимол бирон нарсанинг илинжида. Ҳар қанақанги гапларга лаққа тушмасдан текшириш керак, исботлаш керак, ука!..

Мен Ҳамзага ким чопон тикканини сўраб-суриштиришни ўзимга эп ҳам кўрмадим, бунга вақтим ҳам бўлмади. Лекин Зиннат холамнинг самимий ҳикоясининг ростлигига заррача ҳам шубҳам йўқ эди.

Йиллар ўтди. Иттифоқо қўлимга бир китобча тушиб қолди, унда ўша даврда Шоҳимардондаги воқеалар ҳақида ҳикоя қилинган уч-тўртта фотосуратлар ҳам бор эди. Улардан бирида Шоҳимардонда Қўшчи союзи тузишга бағишланган анжуман тасвирланган бўлиб, мажлис аҳли орасида эгнига гуппи чопон кийган Ҳамза турарди. Мен шоирнинг қатъиятли сиймосига ва эгнидаги одмигина янги чопонига узоқ тикилиб қолдим. Чопоннинг оддий қишлоқ аёллари қўлида қавиб-тикилгани шундоқ билиниб турар, матоси ҳам оддийгина— урушдан олдин Фарғонада расм бўлган йўл-йўл Чимён алагидан эди. Ҳамза чопони устидан белини белбоғ билан боғлаб ҳам олган эди. Хотин-қизлар озодлигига бағишланган катта йиғин тасвирланган суратга ҳам шоир шу чопонда тушган эди. Мен кўпчилик ичидан уни танидим, чопонидан танидим, бу — ўша Зиннат хола тикиб берган чопон эди, уни Ҳамза ака хурсанд бўлиб, «алқаб-алқаб» кийиб юрарди.

... Шоҳимардонга кираверишда бир туп сада қайрағоч бор. Чап томонга қайрилсангиз мўъжазгина болохонали ҳовли олдидан чиқасиз. Икки табақали кўҳна кўча эшигини тақиллатсангиз, сизни кексалигидан қадди букчайиб қолган бўлса ҳам ҳали тетик бир нуроний кампир кутиб олади. У — Зиннат хола, ҳа, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийга гуппи чопон тикиб берган табаррук она бўладилар.

Мухтор ХУДОЙҚУЛОВ,
филология фанлари кандидати, ёзувчи.

Шоирнинг гуппи чопони

(ЎЙЛАБ ТОПИЛМАГАН ҲИКОЯЛАР)

«Замон ичра»

Улуғ Октябрь революциясининг оташин куйчиси Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг сермазмун ижоди маданиятимизнинг муносиб бебаҳо бойлигидир. Инқилоб куйчисининг шеърлари, насрий асарлари, пьесалари ҳамма хонадонга кириб борган.

Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти Ҳамзанинг юбилейи муносабати билан яна ўнлаб номда китоблар нашр этиб, китобхонларни мамнун этиш ниятида.

«Яша, Шўро» шеъри жамланган митти совғабоп китобча ажойиб намунада тайёрланмоқда. Унда Ҳамзанинг ана шу шеъри мамлакатимиз қардош халқларининг 15 тилида таржима қилиб жойлаштирилган.

«Замон ичра» номли китоб ўзбек тилида ҳозирланмоқда. Унда асосан шеърлар ўрин олган.

Бундан ташқари рус тилида шеърлари ҳам чоп этилади. «Майсаранинг иши» пьесаси ўрин олган китобда филология фанлари доктори Матёқуб Қўшжоновнинг ҳам илмий асари жойлашади.

Ҳаяжонли учрашув

Ўш. 1926 йил. Ёз. Шаҳарнинг ғарбий-жанубий қисмида тепалик жойда кўп хонали, бир қаватли иморат. Уйга туташган катта боғ. Баланд девор билан ўралган. Жанубий томонида Оқбўра дарёси оқади. Бу жой революцияга қадар бир бойга қарашли бўлган бўлса керак. Мана шу ҳовлида, шаҳарда ва шаҳар атрофида етим қолган болалар уйи ташкил этилган эди. Баъзан интернат дейишарди. Бир куни боғнинг салқин жойига катта ёшдаги тарбияланувчилар тўпланишди. Интернат мудири Абдуҳаким Аҳмадий (бу одам ўша даврдаги зиёлиларнинг бир вакили эди, эшитишимча, кейинги, яъни 30-йилларда Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтида ўқитувчи бўлиб ишлаган) қўлидаги бир варақ қоғозга дамба-дам қараб сўз бошлади:

— Болалар! Интернат боғрида беш-олти йил давомида тарбия олиб улғайдинглар. Уясида улғайган қуш каби сизлар ҳам қанот боғлаб, бу диёрдан катта ҳаёт сари учмоқлик вақти келди. Сизларни мамлакатимизнинг турли шаҳарларига ўқишга юбориш тўғрисида қарор бор.

Шундан сўнг кимлар қаёққа боришини эълон қилди. Тақсимлаш натижасида мен, дўстларим Тошхўжа Ходихўжаев ва Иван — Мужик (ичимизда ягона битта рус боласи бор эди. Уни шундай деб атардик) билан Қўқон шаҳрига юборилганлар бўлдик.

Қўқон. 1920 йил. Куз.

Бизга берилган йўлланма билан август ойининг охирларида Қўқондаги механика техникумига келиб жойлашдик. Ёшимиз тўғри келмаганлигими ёки бошқа бир сабабданми бизни техникумга қабул қилишмади. Мени ва Тошхўжани темир йўл ФЗУ (фабрика-завод шогирдлиги) мактабига юборишди, Иван— Мужикни техникумга қабул қилишди.

Фарғона водийсида жойлашган болалар уйларидан олтмишга яқин етим болаларни шу мактабга йиғиб, уларни ўқитиб темир йўл учун ҳар хил ҳунар бўйича мутахассислар етказиб бериш кўзда тутилган эди. Лекин йиғилганларнинг аксарияти рус тили, ўқиш ва ёзишни билмаганлари туфайли улар учун тайёрлов синфлари очишди. Икки йил ичида рус тилини ва ўқиш-ёзишни ўргангач, мактабнинг биринчи курсига ўтказишди. Ашхобод темир йўлининг Қўқон бўлими қошида ҳаваскорлар тўгараги ишлар эди. Мана шу тўгаракда мактабимиз ўқувчиларидан бир нечтамиз қатнашар эдик. 1927 йилнинг кузи бўлса керак, шу тўгаракка Ҳамза Ҳакимзода раҳбар бўлиб келди. Шу вақтда Ҳамзани биринчи маротаба кўрган эдим. Ҳамза кўз олдимда новча бўйли, озғин ва ўйчан намоён бўлди. Ўн тўрт ой мобайнида бирор марта кулимсираганини кўрмадим.

1929 йил. Қўқон. Баҳор.

Март ойининг ўрталарида Ҳамзани руҳонийлар тошбўрон қилишибди, деган шум хабар тарқалди.

Советская ва Карл Маркс кўчаларида катта стенд пайдо бўлди. Бунда Шоҳимардонда юз берган фожиа тасвирланган эди.

Фоторасмларда қишлоқнинг умумий кўриниши, шайхларнинг қароргоҳлари, чойхона, тошбўрон қилинган жой ва Ҳамзанинг билиб бўлмайдиган жасади акс эттирилган эди. Унинг кўзи ўрнида қора бир чуқурлик кўринар эди. Тўпланганларнинг баъзилари йиғлар, баъзилари қотилларга нафратлар айтар эдилар. Бу улуғ зот билан бирга ўтган кунлар ва сўнгги фотосуратлар ҳеч қачон ёдимдан кўтарилмайди.

Шерали ТАШЛАНОВ,
Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи.

Эзгу ният йўлида

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институтининг бир гуруҳ олимлари Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг 100 йиллик юбилейи шарафига адибнинг беш жилддан иборат мукаммал асарлар тўпламининг тўлдирилган, қайта ишланган янги илмий нашрини тайёрламоқдалар.

СУРАТДА: қутлуғ ишни амалга ошираётган олимлар (биринчи қаторда, чапдан): Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати Ш. Эшонхўжаев, филология фанлари доктори С. Эркинов, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати, профессор С. Мамажонов (бўлим мудири), филология фанлари кандидатлари Н. Ғаниҳўжаева, Ж. Жумабоева; иккинчи қаторда: илмий ходимлар Ф. Яквалхожиева, Ё. Иноғомов, филология фанлари кандидати Д. Раҳматова, илмий ходим Қ. Қаҳрамонов, Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати Ғ. Мўминов.

М. Расулов фотоси.

Орадан уч кун ўтгач Дик шаҳарга жўнади. Робсон деган собиқ боксчи билан учрашди. Ниятини айтди. Робсон розилик билдирди ва раъйига қараса ундан машҳур чемпион чиқариш мумкинлигини таъкидлади. Бокс оламига илк қадамини қўйди. Икки йилдан кейин эса рингда Никсон деган тажрибали боксчини роса калтаклади ва илк ғалабага эришиб, уйига қайтди. Шу куни отаси уни қучоғига босиб, эркалатди. Ота-бола беармон мусаллас ичишди, шу тариқа оқ танлилардан олинган биринчи ўчларини нишонлашди. Чол ўзи «шер» деб лақаб қўйган ўғлининг яна кўп ғалабаларини қаршилади. Бир нави армондан чиқди. Юрак доғи хийла енгиллашиб ҳаётдан кўз юмди...

Ошхонада нимадир «тақ» этиб ерга тушди ва Дикни ҳушига келтирди. У ошхона томонга енгилгина назар ташлаб олиб, сўнг деразага яқинлашди. Шу пайт кўзлари олдига икки соатдан сўнг юз берадиган жанг келди-ю, беихтиёр муштларини тугиб ғижинди. Ўз тасаввурида гўё қутурган шердай ўкириб рақибига ташланар, кетма-кет, устма-уст зарба берар, рақиби юзини пачоқлар, иякларини текислар эди. Ногаҳоний шундай ҳаракатлар қилиш эндиликда унинг учун табиий бир ҳисга айланиб қолганди.

— Дик!

— Ҳа, нима? — чўчиб тушиб ошхона томон юзланди, қилаётган телба-тескари ҳаракатларидан ҳижолат тортиб қаршидаги уйга кирди. Эшик олдида тўхтаб, титилиб кетган полос, шалағи чиққан курси, болаларининг кир, ямоқ кийим-бошларини кўриб афти хунуклашди. Асабийлашиб қўшни хонага ўтди. Ижирғаниб девордаги осма соатга тикилди. Тўрт! Роса икки соатдан сўнг юрагини ҳаддан зиёд эзадиган, томирлари ва пайларини беҳад толиқтирадиган, кўнглини айнитиб, кўзини тиндирадиган узундан-узун, оғирдан-оғир жанг бошланади. Тушунча, туйғулари тобора машаққатга айланиб бораверадиган жангни инкор этди. Лекин у ўзини мажбур этиб муштлашаверди. Кексалигида дуч келган бу жанг, унда ёшлигидаги каби шиддат, абжирлик, чаққонлик, барча қийноқ ва азобларга мардларча чидаб беришни талаб қилади. Кексайган вужуди бундай даҳшатли жангга, рақиби—ёш, кучли йигит зарбаларига дош берармикин?!

У ёнига бурилиб, деворга илинган — ёнма-ён тушган отаси билан онаси суратига маъюс термулди. Кўнгли бузилди. Беихтиёр қўлларини ёзди-да давом этарди. Ичкарига кирганда эса содиқ мухлислари сакраб туришди-да:

— Дик? Қалайсан? Сен учун бу ерга келдик. Бизни уялтирма. Омадингни берсин! Сенинг соғлиғинг учун қадаҳ кўтарамиз! — дея қичқиришди.

— Чаккимасман, — дея у қўлларини бир-бирига сиқди-да, мухлислари ҳамдард эканлигини англади. Мана шу содиқ чеҳралар унга доим бир хил муомалада бўлишган, ғалабадан сўнг ҳамёнларидаги пулларни сарфлашиб меҳмон қилишганди. У ҳам мана шу самимий, соддадил мухлислари билан доим ҳисоблашар, фақат улар олдидагина ҳижолат тортар, қўлига мўмай пул тушган кезлари бурунларидан чиқариб ичириш, қоринларини тўйдириш йўлини изларди.

Ниҳоят, у ўнг томонга бурилиб, узун даҳлиз бўйлаб юриб, очиқ эшикдан ичкарига мўралади. Ёзув машинкаси қаршисига ўтириб, нималарнидир ёзаётган тепакал котибга жилмайиб «келдик» ишорасини билдирди. Ғалдаги хонага ўтди. Шиддат билан ечинди. Совуқ сувга чўмилди. Паришонлиги, хорғинлиги бир нави тарқалиб, тетиклашди. Артиниб, жанг кийимини кийди-да, шашт билан ташқарига чиқди. Оралиқдаги эшикдан ўтиб, иложи борича хитоблар эшитилаётган, қўллар силкинаётган залга кирмасликка уриниб, йўғон арқонга осилдида, сакраб рингга чиқди. Катта, айланма залда ўнлаб чироқлар порлар, зални тўлдирган одамлар унга, фақат унга қараб қичқиришарди.

— Оҳ, бугун ғаройиб жанг бўлади!

— Дик учинчи марта чемпионлик унвонини олади!

Бугунги оғир ва машаққатли жангга секундантлик қилувчи собиқ боксчилар Смит билан Клаун рингга кўтарилишиб Дикни йиғма курсига ўтказишди. Зўр бериб мушакларини силашга тутинишди. Дик бошини орқасига ташлаб, кўзларини юмиб, пайларини бўш қўйиб ўтирар, хаёлида гоҳ сурункали тамаки тортадиган серзарда отаси, гоҳ негр қўшиғини куйловчи камсуқум онаси, гоҳ ғамгин чеҳрали хотини, гоҳ эса тўп тепишаётган болалари жонланар, сўнг хаёллари бўлғувси рақиби ҳақидаги фикр билан қоришиб кетарди.

Ниҳоят рингда Конрад пайдо бўлди. Хитоблар, олқишлар авжига чиқди. Дик сир бермаслик, ҳаяжонини сездирмаслик учун қимирламай, фақат кўзларини хиёл очиб рақибига назар ташлади. Оғир вазнли, баҳайбат гавдали Конрад ҳам мутлақо совуққонлик, эрмакли нигоҳ билан Дикни енгилгина кузатди ва: «Бугун ўзингни катта хо-

Ўктам ҲАКИМАЛИ

Ҳаёт қонуни

Қисса

— Эй падари бузрукворим, азиз волидам! — дея илтижога тутинди. — Менинг ҳақимга дуо қилинглар! Тангридан бугун ғалабага эришишимни сўранглар! Эртага қозонимиз қайнасин... бола-чақамнинг қорни тўйсин, жилмайишларини кўрай...

— Илоё айтганинг келсин, — дея шивирлади остонага келиб чўккан Анжела. — Толе сени ёрлақасин. Ғалабага эриш. Эртага қозонимиз қайнасин...

Дик ортига ўгирилди. Хотинининг кўзларига қарамасликка уринди. Хотини ҳам эрининг кўз ёшларини кўриб юзини терс ўгирди. У хотинини эркалатмади, одатдагидай ўпиб ҳам қўймади. Анжела ҳам эридан ранжимади, аксинча унга ачинди.

— Йўлга чиқаман, — деди Дик мусобақа кўйлагини кия туриб.

— Омадингни берсин, — жавоб қилди Анжела. — Тамадди қилишни унутма. Озгина пул топиб қўйганман, — Анжела эгилиб, полос тагини кўтариб пул олиб эрига узатди. Обрўли ошхоналарга кир, кўнглинг тусаган овқатни е. Фақат тўқ тутадиганини е. Бизни ўйлаб пулдан яна уриб қолма. Сен ютиб чиқсанг, биз ҳам овқатланамиз...

— Анжела... — Дик титради ва ўзи ихтиёрсиз хотинининг белидан олиб кўтарди, айлантирди. Анжела эса бармоқлари учи билан эрининг кўзларига қалқиган ёшларни артди.

— Пул қаёқдан қўлингга туша қолди?

— Ўтган ой маошингдан кўйлакка берувдингку. Эсингдан чиқдими? Бирор кори-ҳайримизга ярар деб яшириб қўйгандим. Мана, кунингга яради. Эртага кўйлак оларман, олмасам ҳам майли. Орзу-ҳавас қиладиган даврим ўтди. Менинг ўрнимга болаларимиз кийинсин.

— Насиб этса, бугун енгсам, оладиган ўттиз минг долларнинг ҳаммасини ўзинг сарфлайсан. Болалар билан театрга тушамиз.

— Ғалаба билан қайт. Кутиб ўтираман...

Дик хомуш тортиб ташқарига чиқди. Хотини уни биринчи қаватгача кузатиб тушди.

— Дада, дадажон! Кетаяпсанми? — дея тўп тепаётган ўртанча ўғли Клей унинг кўксига отилди. — Омадингни берсин. Эртага менга оқ тўп олиб берасан.

— Олиб бераман, — жавоб қилди Дик ва ўғлини кўтариб ўпди. — Аканг машқдан қайтса айт, олдимга борсин. Фақат онангга сездирмасин.

— Хўп, дадажон, — бола ғурур билан ўртоқлари томон юрди.

— Дадажон! — Дик Кайкус исмли, акаларига қараганда пастроқ, лекин раҳмдил — учинчи ўғлининг овозини эшитиб кескин тўхтади.

— Ширинтойим, нима дейсан? — у беминнат бир орзиқиш билан ўғлининг ёнига чўкди. — Гапир, отажон...

— Дадажон, бугун сен енгасан. Чоллар шунақа деяпти.

Дик ўғлини ўпиб йўлида давом этди. Ўғли ортидан анча вақтгача қўл силкиб кузатиб турди.

«Нилуфар» деб аталмиш обрўли ошхона олдида ҳам уни бир тўда мухлислари олқишлар билан қаршилашди. Бир оғиздан, бугун уни меҳмон қилиш ниятида эканликларини айтишди. Лекин у: «Жангдан олдин кўп овқат ейиш мумкинмас, озгина қаймоқ ичаман», қабилида жавоб қилиб четга, ҳеч ким йўқ жойга бориб ўтирди. Ёнига яқинлашган сариқ, мовий кўзли қизга бир пиёла қаймоқ билан бир парча думба буюрди. У рингга чиқишдан олдин қаймоқ билан думба истеъмол қилишга одатланганди. Чунки қаймоқ танасини яйратар, пайларини юмшатар, думба эса тўқ тутар, танасидаги ортиқча сувларни сиқиб чиқаришда асосий восита вазифасини ўтарди.

Ниҳоят у ўзини бардам-бақувват ҳис этиб ташқарига юзланди. Олқишлар, шаънига айтилаётган мақтов сўзлари бугун унинг меъдасига тегди ва тезроқ мухлисларидан қочишга уринди. Қуёш мовий уфқлар томон чўкиб борар, қизғиш нурлари дарахт япроқларида жимирларди. У бугун қуёшга ғамгин термулди ва беихтиёр ота-онаси, хотинини эслади. Болалари эса тўп тепаётган, бўйнига осилиб, уни ғалаба билан қутлаётган ҳолда жонланди.

У баланд ва кенг, бошларини бир-бирларига тираб муштлашаётган боксчилар сурати туширилган афиша осилган бино қаршисида тўхтади. Эшик олдида гезарган лабларига сигарет қистиришган, кўзлари карахт, илжайган-тиржайган самимий, носамимий башараларни кўрди. Ўша башаралар орасида уни кўпдан бери суйган, доим юракдан қутлаган, қаршилаган хайрихоҳлари ҳам, шунчаки одоб юзасидан бош эгиб қутлаётган, унинг ғалабасидан кўра, кўпроқ рақибининг ғалабаси билан қизиқаётганлари ҳам бор эди. У ҳаммасига бирдай илтифот кўрсатиб жилмаяр, йўлингникида кўрасан», дегандай жойига бориб чўкди. Дик рақибининг япалоқ бурни, тор пешанаси, одамга дўст бўлмайдиган ифодасиз кўзларини, уйилган қовоқларини, бирон-бир тиришиш сезилмаётган силлиқ юзига синчиклаб тикилди. Конрад лаҳза сари кўкрагини кериб, мушакларини селкиллатиб, қалин лабларини тириштириб куч-қудратини намойиш этар, руҳий жанг билан рақибини саросима ва таҳликага солиш йўлини излар, бироқ рақибининг ҳам бугунги жангга совуққонлиги, бепарволигини кўриб шаштидан тушарди. Секундантлари уни ҳам силаб-сийпашар, мушаклари чигалларини ёзишга тиришишарди.

«Смит ҳам, Клаун ҳам ёмон одаммас. Ҳалол боксчилар, — дея ўйлади Дик. — Кексайишди. Ҳар ҳолда менга қайғуришар...».

У яна ота-онаси, хотинини эслади-ю, вужудига енгил титроқ югурди. Кейин ўзини қўлга олиш учун дарҳол «уф» дея ўпкасидаги ҳавони чиқариб ташлаб, ўзини овутди. Ниҳоят кўзига паст бўйли, қулоқлари катта судья чалинди. Судья лабини ялаб боксчиларга қаради ва қўлини силкаб ўртага чиқишга ундади. Конрад сапчиб туриб олдинга интилди. Бокс борасидаги санъатини намойиш қилиш мақсадида ўзича бўш ҳавони ура бошлади. Дик вазминлик билан, лекин хўмрайиб қўзғалди. Босиқлик билан ўртага чиқди. Мазахли, менсимаслик ҳисси билан ўзига қараб турган рақибини зўр-зўраки жилмайиш билан қаршилади. Рақибининг қўлини олиб орқасига тисарилди. Кўкрагини кериб, мушакларини силкитди. Шу тариқа содиқ мухлислари қаршисида кекса боксчи Дикнинг баланд бўйи, қучоққа сиғмайдиган кенг ва қудратли елкалари, лорсиллаган билак ва болдирлари, кексалиги туфайли озгина ёғ йиғилган қорни, сертомир, серпай, йўғон бўйни намоён бўлди. Агар, шу кез унинг икки оёқда туриб, инсон қиёфасида жангга ҳозирланганини ҳисобга олинмаса, важоҳати ва тобора раҳмсиз, шафқатсиз тусга кираётган нигоҳи билан кўпдан бери занжирлар орасида сақланган, лекин ҳамон қўлга ўрганмаган саҳро шерининг ўзгинаси эди. Юзи, пешанаси, иякларидаги сон-саноқсиз мушт излари — чандиқлари, чўқморни эслатувчи метиндай муштлари, қалин, бесўнақай лаб ва бурни, шапалоқдай қулоқлари гарчи келишган қоматига озгина ярашмай турган бўлса-да, ташқаридан қараганда бу хунук аломатлар деярлик сезилмасди. Унинг мана шу хунук турқи, баҳайбат гавдаси манман, деган боксчини биринчи кўргандаёқ довдиратиб қўярди. Ёши ўта бошлаган бўлса-да, тинимсиз қилинган машқ натижасида мушаклари йигитлигидаги мустаҳкамлигини йўқотмаган, пайлари ҳам илгариги нафосати ва юмшоқлигини тарк этмаганди. Мухлислари эътироф этган ҳис-туйғуларини у истаган пайтида, хоҳлаганича ўз раъйига бўйсундира олиши мумкин эди. Инсон тафаккури бокс ўйинини кашф қилгандан бери, ринг не-не азамат боксчиларни кўрган бўлса, улар орасида чемпионликни уч марта қўлга киритгани ҳам шу Дик эди. Шу сабабли томоша ишқибозлари иккиланмай у томонга мўмай пул тикар, унинг бетакрор қудрати туфайли бойиб олишарди. У табиатан туғма боксчи эди ва шу аломати билан ҳам учинчи бор чемпионликни қўлга киритиши мумкинлигига ишонарди.

Гонг чалинишидан олдин Дик яна бир бор рақибига синчиклаб назар ташлади. Қаршисида инсон зотининг мукаммал, такрорланмас гўзал тимсоли — мўъжизасини кўрди ва чиндан ҳам унга ҳаваси келди. Юрак уриши кучайди. Ҳали замон қалбида рақибига нисбатан туйган нафрат, ғазаб туйғуси дарҳол сўнди. Йигит—рақиби тез орада унинг саховатли қалбида қўним топди ва ўз насли, яъни кучли, қудратли мавжудод — инсон зотига нисбатан табиий бир иштиёқ қўзғатди.

Конрад доим рингга ишонч ва қониқиш билан чиқар, чиндан ҳам кўп машҳур боксчиларни ер тишлатарди. Ҳатто бир қур японниялик боксчини рингда умрини ҳазон қилганди. Узоқ муддатли, кескин жангга бардош беролмай ўша японниялик боксчининг мия томири ёрилиб ўлганди. Бошқа гал испаниялик бир боксчининг бўйин томирини узиб юбориб, абадий тўшакка михлаб ташлаганди. Шердай кучли, қоплондай чаққон, филдай чидамли бу йигит бугун ўзидан ҳам кучли, қудратли боксчига дуч келганди. Конрад ёш ва кучли эди. Лекин унда тажриба етарли эмасди. Дик рақибига нисбатан кучсиз эди, лекин у етарли тажриба тўплаганди. Ораларидаги фарқ ҳам шу эди. Дик ринг қонунини яхши билар, ҳис этар, бу қонунларни мияси, терилари ораси, қонларига сингдириб юборган, ҳарчанд рақибига қараб ҳаракат қилар, кучини тергаб сарфлар ва ютиб чиқаверарди.

[Давоми. Боши газетанинг ўтган сонида].

(Давоми бор).

«Ишончли мулоқот» почтасидан

«Тошкент оқшоми» редакциясига ҳар куни республикамизнинг турли бурчакларидан хатлар келиб туради. Бу мактуб муаллифлари ўзларини ўйлантираётган, ҳаяжонлантираётган масалалар хусусидаги фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашадилар, газета саҳифаларида яна қандай мавзуларда мақолалар ёритиш ҳақида қимматли маслаҳатлар берадилар ва шу билан бирга истиқомат қилаётган жойларидаги алоқа бўлимларида «Оқшом» газетасига 1989 йилга обуна бўлаётганликларини хабар қиладилар.

БУ ФИКРГА ҚЎШИЛАМАН

«Тошкент оқшоми»нинг 1988 йил 2 июнь сонида берилган «Ишончли мулоқот»да кўпчилик педагоглар дарслардан олиб қолиниб, нокерак ишларга жалб этилаётгани тўғрисидаги фикр берилган. Мен ҳам бу фикрга тўла қўшиламан. Ҳақиқатан ҳам шундай. Айниқса ёз ойларида мактаблар ремонти ота-оналар пулига, ўқитувчилар кучи билан амалга оширилади.

Наҳотки давлатимиз мактабларни ремонт қилиш учун маблағ ажратмаса!

С. ТОҒАЕВ,
Тошкент шаҳар, Ивановолик тўқимачилар кўчаси, 17 уй, 70-квартира.

ЁШЛАР ҲАҚИДА КЎПРОҚ БЕРИЛСА

«Оқшом» газетасининг КПСС XIX Бутуниттифоқ конференциясига бағишланган сони бизни хурсанд қилди. «Яшин тутган суворий», «Лоқайдликка қарши», «Ҳақиқат анжумани», «Илмдан мақсад — амалиёт» мақолалари теран мазмунга эгадир. Айниқса Д. Саъдуллаевнинг шеърлари бизга манзур бўлди. Шу сон учун жуда тўғри танланган. Чунки шеърларда кўтарилган фикрлар билан партия конференциясида кўрилган масалалар ўртасида боғлиқлик бор.

Севимли газетамиз саҳифаларида бериб борилаётган ахлоқ-одоб мавзуидаги мақолаларни ҳам қизиқиш билан ўқиб борамиз. Агар мумкин бўлса ёшлар, уларнинг муҳаббати ҳақидаги ҳикоялар кўпроқ берилса.

Р. РУСТАМОВА, Б. ОТАЖОНОВА, Ш. СОБИРОВ, Г. АБДУЛЛАЕВА, З. РАҲИМОВ.
Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институти табиат-география факультети студентлари.

«БИР КЕЛИБ КЕТИНГ...»

Бизга «Оқшом»да берилаётган «Ишончли мулоқот» жуда ёқади. Ўзимиз Хива шаҳрида яшасак ҳам газетани мунтазам ўқиб боришга интиламиз.

Қадимий ва ҳамиша навқирон шаҳримизнинг нақадар гўзаллиги ҳақида ортиқча гапиришнинг ҳожати бўлмаса керак. Унинг тарихий обидаларини кўриш учун ошиқаётган чет эллик туристларнинг кети узилмайди.

Афсуски ана шундай шаҳри азимда чанқовбосди ичимликлар ва музқаймоқлар камчил. Айниқса ёз кунларида «Эскимо», «Лаззат» номли музқаймоқларнинг ўрни жуда-жуда билинади. Уларнинг қанчалик мазали ва лаззатли эканлигини биз, хиваликлар ҳам билсак дегандик...

М. БОЛТАЕВА,
Хива шаҳар, Ленинград кўчаси, 51-уй.

МАОШ ВА НАРХ-НАВО МУВОФИҚЛАШТИРИЛСА

Ҳозирги даврда давлат статистика комитетининг маълумотларига кўра мамлакатимизда ҳар бир колхозчи ва совхоз ишчисининг ойлик ўртача маоши 163—167 сўмгача бўлгани ҳолда, бизнинг хўжаликда бу кўрсаткич 30—50 сўмни ташкил этади холос. Бу далада ишлаётганлар учун. Мен ўзим ремонт устахонасида ишлаб ойига 91 сўм оламан. Болалар боғчасида ишловчи турмуш ўртоғим эса 60 сўм.

Оиламизда 7 кишимиз. Бу катта рўзғорни тебратиш, айниқса бизнинг маошимиз билан, қанчалик қийин эканлиги ҳақида гапириб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак. Шунинг учун ҳам маош ва нарх-наво мувофиқлаштирилиши керак, деб ўйлаймиз.

Салом билан: **ҲАМРОБОЕВлар оиласи.**
Тошкент область, Янгийўл район, Халқобод посёлкаси, Миршаропов кўчаси, 6-уй.

ИНВАЛИДЛАРГА ҚАНДАЙ ИМТИЁЗЛАР БОР?

Икки йилдан бери севимли газетам «Тошкент оқшоми»га обуна бўламан. Ҳаттоки 4—5 кунлаб кеч олсам ҳам бир сатрини ҳам қолдирмай ўқийман. Чунки унда кишиларнинг кўнглидаги гаплар очиқ-ойдин ёзилади, одамларнинг дардларига малҳам бўлувчи мақолалар, ширин-ширин, баъмани маслаҳатлар берилади. «Оқшом» саҳифаларида «Ишончли мулоқот»нинг ташкил этилиши ҳам газетанинг халққа яқин, унинг қувонч ва ғам-ташвишларига шерик бўлишга интилаётганидан далолатдир. Бунинг учун редакция ходимларига катта раҳмат!

Мен қарияларга, жумладан II группа инвалиди бўлган кишиларга қандай имтиёзлар борлигини билмоқчи эдим. Масалан, «Запорожец» автомашинасини олиш тартиби қандай! Ана шулар ҳақида газетанинг навбатдаги сонларидан бирида маълумот берсангизлар.

Раҳимқул ҚУРБОНОВ.
Қашқадарё область, Шаҳрисабз район, Хисоран қишлоқ Советига қарашли Ғилон қишлоғида яшовчи.

Оқшомхонлар диққатига!

Азиз «Тошкент оқшоми» мухлислари! Газетага шу йилнинг қолган ойларига ҳали ҳам обуна қабул қилинаётганлигини Сизларга эслатиб ўтамиз. Газетага истаган вақтингиздан истаган муддатга обунани расмийлаштиришингиз мумкин. Мисол учун, сентябрь ойидан газета уйингизга элтиб берилишини хоҳласангиз, обунани август ойининг 12-числосидан кечиктирмай расмийлаштиришингиз мумкин.

Шу билан бирга «Союзпечать» агентликларида, алоқа бўлимларида, корхона ва ташкилотларда, ўқув муассасаларида жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан «Оқшом» газетасига 1989 йилга обуна қабул қилинмоқда.

«Тошкент оқшоми» газетасининг обуна баҳоси:
бир йилга — 7 сўм 92 тийин,
ярим йилга — 3 сўм 96 тийин,
уч ойга — 1 сўм 98 тийин.

Бахт ҳақида беш ҳикоя

«Инсон бахтли бўлиши керак. Агар у бахтсиз экан, унинг ўзи айбдор».

Л. Н. ТОЛСТОЙ.

Кун адоғига етиб, қишлоқ кўчаларида кишиларнинг қадам олишлари аллақачон тўхтаган. Атрофда изғирин шамолу, сукунат ҳукмрон... Ҳа, ҳамма иссиққина уйларида ўтириб, мириқиб дам олишяпти... Аммо...

Катта қишлоқ кўчасининг сой томонидан бир келинчак икки ойлик чақалоғини кўтарганча келяпти... Уст-боши юпун, кўзлари нам. Чақалоқ қаттиқ йиғлаган сайин, уни маҳкамроқ бағрига босади... Қишлоқнинг қайси бир маҳалласида эса тўй авжига чиққан, хонанданинг берилиб куйлаши акс-садо беради:

...Бахт ярим, қайғу ярим,
Айт не бекам яралган...

Келинчакнинг кўзлари катта очилди, бутун вужуди қулоққа айланди:

...Бахт ярим, қайғу ярим...

Бу мисралар энди келинчакнинг қулоғи остида қайта-қайта такрорлана бошлади. «Наҳотки бахт ярим бўлса? Тўла бахт наҳот йўқ?! Ахир адам билан ойим, оиламиз бахтли-ку! Адам ойимни бахтли қила олганку, мен эса... бу уйда бир кун ҳам бахтли яшаш нима эканлигини тушунганим йўқ... Аслида онам тўғри айтган экан...

«Ўзинг хоҳлаяпсан-да қизим, сени у ерда яшаб кетишинг қийинроқ бўлади... Оиласи яхши-ю, уларнинг шароитига кўника олармикансан?!».

Ҳа, келин билан куёв ўз оиласининг пойдеворини ўзлари қўйишди. Пойдевор қўйилди-ю, унинг тикланиши эса...

Сабаб: она айтгандай, қиз ҳамма шароит муҳайё оилада ўсди. У нимани истаса, дарров ҳозир бўларди. (Бирор ерга бормоқчи бўлса отасининг машинаси-ю, шофёри ҳозиру нозир). Хуллас гап кўп...

Йигит эса оддий оиладан. У ўн бир фарзанднинг бири. Ота-онаси эса оддий ишчи.

— Беш қиз узатиб уйим ҳувиллаб қолганди. Келин олдиму, бағрим тўлди, — қайнананинг қувончи чексиз эди... Лекин... бу қувончнинг охири бахайрмикин?

Келин ҳафта ўтмай: «Бунақа шовқинга ўрганмаганман», дея хонасига кириб кетадиган бўлди. Йигит ота-онаси, ука-сингилларидан хижолат чекди.

— Қўявер, ўғлим, — деди Она. — Дарахтни бир ердан иккинчи ерга кўчирсанг, ўзидан ўзи илдиз отиб кетмайди. Уни то ўзини тутгунча парваришлаш керак. Одам ҳам шундай... Секин-секин кўникиб кетади. Сенинг жаҳлинг чиқмасин...

Кунлар эса шу тахлитда ўтаверди... ўтаверди. Охири...

Келин кун совуқ бўлишига қарамай юпун кийимда, икки ой ҳам тўлмаган чақалоғини кўтарганча қўлидаги норасида гўдакнинг отаси, буви-бувасининг кўнглини чилпарчин қилиб «бахт тополмаган» уйини тарк этмоқда...

Жанжал шундай бошланди:

— Ахир бугун онамнинг туғилган куни. Опаларим келишган, поччаларим билан. Лоақал бир чиқиб кел, уларнинг олдига. Қанақа одамсан ўзи? — йигитнинг фиғони фалакка чиқди.

— Қанақа одамлигимни билмаганмидингиз?!.. Чиқмайман... Ундан кейин мен уйда ўтирган одамман... Берадиган нарсам ҳам йўқ...

—Нима-а?! Онам... сенинг берадиган нарсангга зорамас! У сенлар... — йигит гапининг давомини айтолмади. — Қани, йўқол! Бу уйда энди сени кўришга тоқатим йўқ. Минг лаънат...

Ҳа, келинининг ёмон гап-сўзини яшириб, яхши ишини ошириб келган қайнана бугун бир оғиз ширин сўз эшитиш ўрнига, юрак-бағри қон бўлди. Куёвларидан хижолат чекди.

— Ҳали ёшлиги бор-да, тушмагурнинг, — она куёвларининг олдида яна келинининг ёнини олди. — Ўғлим, бекор қайтармадинг. Эртага юзим шувут бўлиб борганидан кўра, ҳозир... Қўлидаги шамоллаб қолмасин шиқилиб...

Мана, келинчак бахтли ҳаёт кечирган дамларини эслаб, «бахт» тополмаган» уйидан олислаяпти... Энди у бахтли бўлармикин? Оила қасри дарз кетмадимикин? Бахт унга қайрилиб боқармикин?!...

«Бахтсизликни яхши мактаб дейдилар, балки шундайдир...»

А. С. ПУШКИН.

Автобус аста қўзғалди. Одамлар бир чайқалди-ю, ширин хаёллари бир зум бўлинди. Сўнг, улар яна ойнадан термулганларича эртанги кунни, қилинадиган ишлари, кутаётган дамлари ҳақида узоқ вақт ўйга толади... Вақт ўтиб, автобус бир силкиниб тўхтайди-ю, манзилига етган кишилар аста қўзғала бошлайди...

Аммо, шу ўриндиқларнинг бирида тушадиган бекати йўқ, атрофига ўйчан ва маъюс, гоҳ эса маъносиз ва бефарқ назар ташлаётган киши ўтирганлиги ҳеч кимни қизиқтирмади... Бироқ, у кишининг саргузаштларидан воқиф бўлишимизга шу суҳбат сабаб бўлди:

— Кечирасиз ўғлим, қайси бекатда тушасиз? — ёнма-ён ўтирган ҳамроҳининг гапи йигитнинг фикрини бўлди. Йигит иккала қўлида сумка ушлаб ўтирган отахонга бир зум тикилиб қараб турди-да, сўнг:

— Номсиз бекатда, — деди бепарво.

Нотаниш киши ажабланиб, кўзлари катта очилди:

— Бошингизга бир иш тушганга ўхшайди ўғлим. Хафа бўлманг, ўтиб кетади. Ҳаммаси секин-секин яхши бўлади.

— Ҳа, ота... ҳаммаси... ўтиб кетар экан. Лекин... яхши бўлиб кетармикин?

— Тушунтириб гапирсангиз-чи, ўғлим. Одамнинг дардини одам олади...

—Қўйинг ота, менинг дардимни ҳеч ким олмасин... — йигит гапида давом этди. — Шу кунларгача дунёда «етишмовчилик», «қийинчилик» деган сўзлар борлигини билмагандим... Отам катта ишда эди — мактабга пиёда бормасдим... Институтга кириш тугул, ўқиш ҳам отамнинг зиммасида эди. Мен номигагина ўқишга бориб келардим. Институтни битиришимга яхшигина иш тайёр бўлди. Ой ўтар-ўтмас хоҳласам ишга бордим, хоҳласам сайру-зиёфат қилиб юравердим. Ҳеч ким суриштирмайди, мукофотни ҳам, ойликни ҳам ҳамма қатори олавердим... Отамнинг ўртоғининг қизига уйландим. Сал ўтмай саройдай уйга кўчиб ўтдик... Менинг маошим ўзимдан, хотинимники ўзидан ортмасди. Ҳатто озиқ-овқатимизни ҳам қоп-қоп, пакет-пакет отам юборарди. Йиллар шундай ўтаверди... Биз эмас, болаларимиз ҳам шунга кўникиб қолди...

Кўза кунида синди... Отам... қилган ишлари учун...

Мана ярим йилдирки, ҳар куни уйимда жанжал. «Қийналиб кетдим, нима бору, нима йўқ, деб етишмовчиликларни сўрамайсиз. Одамларга ўхшаб яшашни истайман. Бунақа ташвишлар учун яратилмаганман, жонимдан тўйдим» — дейди хотиним. Мен ишга борсам одамлар ғалати қарашади... бормасам... ҳайфсан, мажлис... Тўғри, одамлар менга ишончни йўқотишган, илгари ўлганининг кунидан кулиб сўрашса, энди... «Сен ҳам одаммисан?» дегандай бош силкиб ўтишади... Ишлайман, деб бораман... Одамларнинг ишончсизлиги, муомаласини кўриб, ҳафсалам пир бўлади. Энди болаларимни мендай... бўлиб ўсишини истамайман... Шунинг учун ҳам, мени ҳеч ким танимайдиган ерга кетяпман... Ишга жойлашиб олсам, одамларга ўхшаб яшашни ўрганаман... Хотинимга айтдим, қўлида ҳунари бор, ишлайди... Болаларга керакли нарсаларни юбориб тураман... Лекин у яна жанжал кўтарди. Вақт ўтиб, тушунишига ишонаман... Кейин оиламни ҳам олиб кетмоқчиман, токи яшашни ўрганмагунимча, номимни оқламагунча қайтиб бормайман. Ўзгалар яратиб берган, меъёридан ортиқ бахт менга бахтсизлик келтирди...

У кутган «номсиз» бекат балки чорраҳадан ўтгандан кейингисидир...

«Бошқаларнинг бахтини ўйлаб, ўз бахтимизни ҳам топамиз».

ПЛАТОН.

Кун пешиндан оққанда катта кўчанинг охиридаги темир дарвозали эшик олдига юк машинаси келиб тўхтади. Маҳаллада шивир-шивир гап тарқалди:

— Менга қаранг, Собира опанинг келини кетаётганлиги ростми?

— Рост бўлса керак...

— Нима, ораларидан бирон-бир гап ўтганмикан?

— Йўғ-е, шунча йил биров уларнинг уйидан «ғинг» деган товуш чиққанини эшитмаган...

— Билиб бўладими?...

— Ию-ўқ, осмон узилиб тушибди, деса ишонаману, Собира опанинг келини билан айтишганига ҳеч ақлим етмайди.

— Ким билсин, бечора келини шунча йилдан бери фарзанд кутади...

Ҳа, қўшниларнинг гапи рост эди. Келин кетаётибди. Ўз хоҳиши билан. Собира опа эшиги олдида машина тўхтаганини эшитди-ю, ҳовлига югуриб чиқди. Бир чеккада кўзлари нам келини турарди. Бирин-кетин кириб келаётган келинининг укаларига кўзи тушиши билан:

— Мунаввар, жон болам кетма! Ҳам келиним, ҳам қизим деганман сени, — дея кўзига ёш олди. — фарзанд бўлса...

— Сенга бир марта ҳам кет деганим йўқ. Бекор қиляпсан, — гапга ўғил аралашди. — Ҳали ҳам...

— Ойижон, — келин қайнанасининг бўйнига осилди (биринчи маротаба «Ойижон» дейиши эди) — Якка-ю ёлғиз ўғлингиз, бор орзу-умидларингиз шундан... Мен... Мен... ниятларингизга, орзуларингизга ғов-тўсиқ бўлишни истамайман...

— Умрингдан барака топ, қизим. Тупроқ олсанг, олтин бўлсин. Шунча йил хизмат қилдинг, энди баркамол бахтингни топ, қизим. Юрагимнинг бир парчасини ўзинг билан олиб кетяпсан... Зиёдасидан зиёда меҳрингнинг қаҳри бор, деб шуни айтаркан... Болам... Сенга меҳрим ортиқ эди... — Кампирнинг кўз милкларида ёш қалқди. — Илоё, бахтингни берсин...

Улар ажралишди, бир-бирларига меҳр билан, бир-бирларига бахт тилаб, бир-бирларидан ажралишди.

— Хаҳ, фарзанд доғи қурсин, шундай гулдай оила-я, одамнинг ичи ачийди. Бир кам дунё, деб шуни айтаркан-да!... Унинг ҳам бахтини берсин, — деди яна бир аёл.

... Орадан йиллар ўтиб, Собира ая набираси билан катта кўчадан келаётиб, кўзи бир аёлга тушди, танишдай. Унинг қўлида бир бола, ёнидаги йигит икки болани етаклаб олган.

— Ким-у? — деди беихтиёр ая. Ёнидан ўтиб кетаётган кампир аяга бир қаради-да:

— Эшитдингизми, Қобилнинг уч боласини гулдай қилиб ўтирибди... Жуда баъмани аёл экан. Болаларнинг бахтига соғ бўлсин. Ҳатто Қобилни қайнанасининг ҳам боши осмонда, —деди.

Ая нотаниш кампирнинг гапидан ҳайратда унга тикилганча кўзларидан ёш сизди... «Ҳа, бу Мунаввар,,, Бахтли бўлгани рост бўлсин...»

«Бахт кўп меҳнат қилганга насиб бўлади»...

Леонардо ДА ВИНЧИ.

Катта қишлоқ кўчаларидаги бекатлардан бирида бир қиз автобусдан шошганча, юзларида табассум билан тушди-да, уйи томон тез-тез одимлай бошлади. Назарида, қадамлари орқага кетаётгандай, шоду-хуррамлигини оила аъзоларига етказишга кечикаётгандай эди... Гўё унинг қувончларига бутун қишлоқнинг кенг кўчалари ҳам торлик қиларди...

— Шодлигингизнинг боиси нима? — сўраймиз қиздан.

— Э, бугун дунёда мендан хурсанд, мендан бахтли одам йўқ... Бу йил — тўртинчи маротаба ҳаракат қилиб, медицина институтига охири кирдим...

— Тўрт йил кетган вақтингизга ачинмайсизми?

— Йўқ, нега? Тўрт йил вақтим бекор кетгани йўқ, ишладим. Ота-онамга оз бўлса ҳам фойдам тегди... Энг муҳими ниятимга эришдим. Энди ўзимни бахтли ҳисобласам ҳам бўлаверади.

Қизгина, қадамингда бахтинг очилсин!...

«Киши дунёда бой бўлиш учун эмас, балки бахтли бўлиш учун яшайди».

СТЕНДАЛЬ.

-Ая, қаерга шошаяпсиз?

— Ҳа, қизим-а, хурсандлигимдан ўзимни қўярга жой тополмаяпман.

— Нима, заёмингизга катта ютуқ чиқдими, ё...

— Ҳей, ёшлар-а... Сенга айтсам, қизим, ҳозир жуда шошиб кетяпман... Бугун кенжа — ўн тўртинчи фарзандим ўғил уйлантиряпти. Бир тугуним уйда қолиб кетган экан, шуни олиб кетяпман...

— Ахир шунча фарзандингиз, набирангиз олиб келса бўлмайдими?

— Э-э, улар билса юбориб қўяди дейсанми? Уларга билдирмасдан сой эшикдан чиқдим-да, мана зинғиллаб кетяпман. Ҳам уларни овора қилмадим, ҳам оёғимнинг чигили ёзилди...

Хотима

Муҳтарам газетхон! Мана биз беш киши (беш оила) ҳаётининг айрим лаҳзалари билан қисқача танишиб ўтдик.

Дарҳақиқат, дунёда қанча киши бўлса, оламда шунча бахтли ва бахтсиз инсонлар бор. Лекин юқорида кишиларнинг бахтсизлиги — бахтсизликми, бахти — чин маънодаги бахми!

БАХТ ЎЗИ НИМА!

Биз ҳар қадамимизда бундан ҳам бахтсизларни ва бундан ҳам бахтлиларни учратамиз. Кўздан ёш оққанларни кўрганимизда: «Бошингга қайғу тушганда атрофингга қараб, ўзингни бос: сенга қараганда қисмати оғирроқ кишилар ҳам бор» (Эзоп), чеҳрасидан қувонч аримайдиганларни кўрганимизда: «Инсон бахт учун яралган» (В. Г. Короленко) деган донолларнинг сўзларини беихтиёр ёдга оламиз. Аслида эса «Иложи борича кўпроқ одамларга бахт ҳадя этган киши энг бахтиёр кишидир» (Д. Дидро).

Дарвоқе, шундай. Яна ким билсин!.. Ҳамманинг ўз фикр-мулоҳазаси бор...

Дилфуза ШОМАЛИКОВА.

ОҚШОМХОНЛАР ДИҚҚАТИГА!
«Тошкент оқшоми»нинг навбатдаги сони 21 июлда чиқади.

Редактор **Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР САВДО МИНИСТРЛИГИНИНГ РЕСПУБЛИКА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1988-1989 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР САВДО МИНИСТРЛИГИНИНГ РЕСПУБЛИКА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ САВДО СОҲАЛАРИ БЎЙИЧА ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ.

Барча **профилдаги озиқ-овқат** (саноат) **товарлари бўйича** юқори **малакали контролёр-кассир ва сотувчилар.**
Бу группаларга 17 дан 25 ёшгача бўлган ўрта маълумотлилар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.
Ўқиш муддати 1 йил.

Бу группаларни тугатганларга «КОНТРОЛЕР-КАССИР» ёки «СОТУВЧИ» малакаси берилади.

Шунингдек, озиқ-овқат ва саноат товарлари бўйича кичик сотувчилар тайёрлайдиган группаларга тугалланмаган ўрта (8, 9 синф) маълумотли, 17 дан 25 ёшгача бўлганлар ҳам кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.
Ўқиш муддати 1 йил.
Ўқувчиларга ҳар ойда 32 сўм стипендия тўланади.
Бу группаларни тугатганларга «КИЧИК СОТУВЧИ» малакаси берилади.

ШУНИНГДЕК, ДЕКОРАТОР-БЕЗАКЧИЛАР ГРУППАСИ БЎЛИБ, ЎЗ-ЎЗИГА ХИЗМАТ КЎРСАТУВЧИ ОЗИҚ-ОВҚАТ (саноат) **ТОВАРЛАРИ МАГАЗИНЛАРИ УЧУН МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАНАДИ.**
Кирувчилар билан суҳбат ўтказилади. Ўқиш муддати 2 йил.

БУ ГРУППАГА ТЎЛИҚ, ЎРТА МАЪЛУМОТЛИ 25 ЁШГАЧА БЎЛГАН ВА ЎЗБЕКИСТОН ШАҲАРЛАРИДА ЯШОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.
Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.
Республика ҳунар-техника билим юрти барча группаларга Ўзбекистон шаҳарларида яшайдиган қизларни шаҳар савдо бошқармаси ва область савдо бошқармасининг йўлланмаси билан қабул қилади.
РЕСПУБЛИКА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИДАГИ ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.
ЎҚИШ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.
Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқиш рус ва ўзбек тилларида олиб борилади.

Ўқувчилар шаҳарнинг энг яхши савдо корхоналарида, Тошкент Бош Универсал магазини — ГУМ да ва йирик УНИВЕРСАМ магазинларида ишлаб чиқариш таълими (практика)**ни ўтказадилар.**

Техника билим юртининг барча группаларига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. катталикдаги 6 та фотосурат, характеристика.

Республика ҳунар-техника билим юртининг адреси: 700173, Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, Акмал Икромов райони, Бобир кўчаси, 3-уй (13, 70-автобусларнинг «Тез ёрдам касалхонаси» бекати, 4 ва 9-трамвайларнинг «Чўпон-ота» бекати). Телефон 75-35-86.

Ж. ШАНИН НОМИДАГИ ЧИМКЕНТ ОБЛАСТЬ ҚОЗОҚ ДРАМА ТЕАТРИНИНГ
25 ИЮЛГАЧА
МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИ БИНОСИДА ЎТАДИГАН ГАСТРОЛЛАРИНИНГ
РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

19 июлда — **МАДИ** (А. Абишев).
20 июлда — **ХАЁЛЧАН ҚИЗ** (А. Таусаров).
21 июлда — **АКАН СЕРИ — АКТОКТИ** (Г. Мусрепов).
22 июлда — **ОМАДСИЗ ШОВВОЗЛАР** (Б. Мукаев).
23 июлда — **ҚАРИНДОШ-УРУҒЛАР** (Ж. Сарсеков, З. Жалиқов).
24 июлда — **БУ ҚИСҚА УМР** (С. Шаймерденов, Ж. Омаров).
25 июлда — **УЛАН-АСУ** (К. Бенхожин).
Билетлар Муқимий номли театр кассасида сотилмоқда.
КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ ТУШИШ УЧУН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Барча спектакллар рус тилига синхрон таржима қилиш билан бошқариб борилади.
Томошалар соат 19.00 да бошланади.
Справкалар учун телефонлар: 45-36-94, 45-47-31.

Кино

19 ИЮЛДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Дружба — «ҲАМИША БИРДАЙ БЎЛАВЕРМАЙДИ» (жуфт ва тоқ соатларда).
ВЛКСМ 30 йиллиги—«ҲАМИША БИРДАЙ БЎЛАВЕРМАЙДИ» (жуфт соатларда).
Лисунов номли — «ҲАМИША БИРДАЙ БЎЛАВЕРМАЙДИ» (тоқ соатларда).
Москва — «ЖИНЖЕР ВА ФРЕД» (16, 18, 20.40).
Ватан — «КАККУ ҚУШ УЯСИ УЗРА ПАРВОЗ» (16, 18.30, 21.00).
Нукус — «КАККУ ҚУШ УЯСИ УЗРА ПАРВОЗ» (16, 18.30, 20.45).
Фестиваль — «ЖИНЖЕР ВА ФРЕД» (22.00).
Хива — «АРТИСТ» (22.00).
Восток — «ЯНГИ АМАЗОНКАЛАР» (18.20, 21.30).
ЎзССР 25 йиллиги — «ЯНГИ АМАЗОНКАЛАР» (тоқ соатларда).
Чайка — «УЙҚУДАГИ ИТЛАР» (16, 17.45, 19.30); «АНДРЕЙ РУБЛЁВ» (21.45).
Тошкент Советининг 50 йиллиги — «БИР ДАҚИҚА» (16, 18.30, 21.00).
Санъат саройи — «КАККУ ҚУШ УЯСИ УЗРА ПАРВОЗ» (20,40, катта зал); «ҚИЛИЧБОЗ ГОНДЗА» (17, 19, 30, кичик зал).

20 ИЮЛДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:
Дружба — «ҲАМИША БИРДАЙ БЎЛАВЕРМАЙДИ» (жуфт ва тоқ соатларда).
ВЛКСМ 30 йиллиги — «ҲАМИША БИРДАЙ БЎЛАВЕРМАЙДИ» (жуфт соатларда).
Лисунов номли — «ҲАМИША БИРДАЙ БЎЛАВЕРМАЙДИ» (тоқ соатларда).
Москва — «ЖИНЖЕР ВА ФРЕД» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.40).
Нукус — «КАККУ ҚУШ УЯСИ УЗРА ПАРВОЗ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).
Фестиваль — «ЖИНЖЕР ВА ФРЕД» (22.00).
Хива — «АРТИСТ» (22.00).
Восток — «ЯНГИ АМАЗОНКАЛАР» (12, 15.10, 18.20, 21.30).
ЎзССР 25 йиллиги — «ЯНГИ АМАЗОНКАЛАР» (тоқ соатларда).
Чайка — «УЙҚУДАГИ ИТЛАР» (11, 16, 17.45, 19.30); «АНДРЕЙ РУБЛЁВ» (12.45, 21.45).
Тошкент Советининг 50 йиллиги — «БИР ДАҚИҚА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).
Санъат саройи — «КАККУ ҚУШ УЯСИ УЗРА ПАРВОЗ» (20.40, катта зал); «ҚИЛИЧБОЗ ГОНДЗА» (12, 14.30, 17, 19.30 кичик зал).

ТЕЛЕФОНЛАР:

Санъат саройи — 44-39-51
Чайка — 77-06-20.
Тошсовет 50 йиллиги — 78-47-25.
Қозоғистон — 35-24-92.
Ватан — 74-30-38.
Восток — 91-14-61.
Дружба — 67-96-87.
Москва — 68-68-81.

Репертуардаги ўзгаришлар тўғрисида кинотеатрлардан тўлиқ маълумот олишингиз мумкин.

КАЛИНИН РАЙОН РЕМОНТ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИГА
автомобиль ва тракторлар ремонти бўйича юқори малакали газ-электр пайвандчилар ва слесарлар
КЕРАК
Ишга жойлашган кишилар бир йил мобайнида хусусий уй-жой қуриб олишлари учун ер участкаси билан таъминланадилар.
Адрес: Калинин райони, «Хасково» совхози (163, 182, 184, 185, 189, 190, 470-автобусларнинг «Совхоз» бекати). Телефон: 47-30-35.

ТОШКЕНТ оқшоми
Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»
(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р — 12910. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.50 да қўл қўйилган. [График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим]. Тиражи — 108. 220 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.